

REKABET FORUMU

100. SAYI

Şubat 2016
Sayı: 100

Ayda Bir Yayınlanır

Sahibi: Rekabet
Derneği adına
Dr. Ahmet Fatih Özkan

Editör:
Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven
GSM:+90 545 902 80 58
e-posta:
sguven@cankaya.edu.tr

Yayın Kurulu:
İbrahim Gül, Erdal Türkkkan,
Nurkut İnan, Gamze Öz,
Gönenç Gürkaynak, Nejdet
Karacehennem, Hamdi
Pınar, Kubilay Atasayar,
Müfit Sonbay, Nahit Töre,
Uğur Özgöker, Yavuz Ege,
Yılmaz Aslan

Genel Merkez:
Tuna Caddesi No: 27/2
Kızılay, Çankaya ANKARA

GSM:+90.533 6272474
Tel:+ 90.312 435 6813
Faks:+90 312 4356816
e-posta:
rekabetgenel@gmail.com

İstanbul Şubesi:

Başkan: Av. Dr. Kemal
Erol

Adres: Süleyman Seba
Caddesi, Spor Apt. No:
62/4 Akaretler/Valideçeşme
Beşiktaş İSTANBUL
Tel:+90 212 236 53 00

WEB:
www.rekabetderneği.org

BAŞKAN'IN MESAJI

Dr. Ahmet Fatih ÖZKAN

**REKABET DERNEĞİ İÇİN İFTİHAR VAKTİ:
REKABET FORUMU'NUN 100. SAYISI s.3**

MAKALELER

Prof. Dr. Erdal TÜRKKAN

**REKABET FORUMU'NUN YAPISAL
ÖZELLİKLERİ VE MİSYONU s.5**

Doç. Dr. T. Nurkut İNAN

**NASIL REKABET HUKUKÇUSU OLDUM VE
REKABET KANUNU'NUN KISA TARİHÇESİ.. s.10**

Yrd. Doç. Dr. Şirin GÜVEN

**REKABET HUKUKU VE REKABET DERNEĞİ İLE
YOLLARIMIZ NASIL KESİŞTİ? s.19**

Av. Şahin ARDIYOK

**2015 YILINDA REKABET HUKUKUNDA
DÜNYADA NELER YAŞANDI? s.23**

DUYURU

**REKABET FORUMU'NUN 100. SAYI
RESEPSİYONU VE 100. SAYIYA KATKI..... s.37**

Rekabet Derneği,
20 Mayıs 2004 tarihinde kurulmuş bir sivil toplum örgütüdür. Derneğin amacı Türkiye’de rekabet ortamının ve rekabet kültürünün gelişmesine katkıda bulunmaktır. Derneğin üyeleri arasında Rekabet Kurumu ve diğer bağımsız idari otoritelerin eski başkan ve üyeleri, rekabet ve regülasyon ile ilgilenen öğretim üyeleri, bağımsız araştırmacılar, avukatlar, hukukçular, iktisatçılar, bankacılar ve sanayiciler bulunmaktadır. Derneğin Yönetim Kurulu; **Dr. Ahmet Fatih Özkan (Başkan), Prof. Dr. Erdal Türkkkan (II.Başkan), Av. Dr. İbrahim Gül, Doç. Dr. Nurkut İnan, Yrd. Doç. Dr. Gamze Öz, Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven, Doç. Dr. Uğur Emek, Sadık Burak Gelir ve Onur Arı**’dan oluşmaktadır.

Derneğin İstanbul Şubesi **Av. Dr. Kemal Erol** başkanlığında faaliyet göstermektedir.

Dernek Rekabet Forumu’nu aylık olarak elektronik ortamda yayınlamakta ve düzenli bilimsel toplantılar düzenlemektedir.

Bu dergide ileri sürülen görüşler yazarlarına ait olup, Rekabet Derneği’ni bağlayıcı değildir.

REKABET DERNEĞİ İÇİN İFTİHAR VAKTİ: REKABET FORUMU'NUN 100. SAYISI

Dr. Ahmet Fatih ÖZKAN (fatihozkan@gazi.edu.tr)

Temmuz 2004 tarihinde yayın hayatına “Rekabet Haber Bülteni” adı altında başlayan ve Kasım 2005 tarihinden itibaren “Rekabet Forumu” adını alan, Derneğimizin aylık online dergisinin Şubat 2016 tarihinde 100. Sayısını yayımlamanın gururu içerisindeyiz. İnsanın haliyle “dile kolay” diyesi geliyor. 10 yılı aşkın bir yayın hayatı sonucu ulaşılan 100. Sayı, Türkiye'nin en uzun geçmişli süreli yayınlarından biri olmak, birbirinden değerli yazarların yazdığı birbirinden önemli eserlere sahip bir içerik, bağımsız, tarafsız ve kamuya açık bir platform, rekabet hukuku ve iktisadına ilişkin güncel konuları en hızlı biçimde tartışma zemini, elektronik ortamda yayımlanmanın sonucu olarak tek tıkla anında erişim, okuyucu dostu ve ücretsiz bir dergi... Bunların hepsi Rekabet Forumu'nun başarılarından sadece bir bölümü.

Bildiğiniz üzere Rekabet Derneği olarak gerçekleştirmekte olduğumuz aylık bilimsel toplantılarımızda A'dan Z'ye rekabet hukuku ve iktisadı alanında güncel ve ilgi çekici konuları inceliyoruz ve alanında uzman birbirinden değerli konuşmacıları davet ediyoruz. Aylık toplantılarımızda yaptığımız tartışmalara erişimin sadece o ayki etkinliğe katılan konuklarımızla sınırlı kalmamasını sağlamak üzere Rekabet Forumu'nda da toplantılarımızda işlenen konuların metinlerine yer veriyoruz. Ancak bu geleneğimize kısa bir ara vererek Şubat ayındaki toplantımızda Rekabet Forumu'nun 100. Sayısına ulaşmayı kutlamak istedik. Derneğimizin geçmiş faaliyetlerini hatırlamak, geleceğe ilişkin projelerini tanıtmak ve Yönetim Kurulu üyelerimizin bu özel günümüzde yapacakları konuşmalara yer vermek üzere 25 Şubat 2016 tarihinde bir 100. Sayı Resepsiyonu düzenledik.

Rekabet Forumu'nun 100. sayısının başkanlığım dönemine denk gelmesi de şahsım için ayrı bir sevinç ve gurur kaynağı olmuştur. Derneğimize uzun yıllar hizmet etmiş değerli başkanlarımız Prof. Dr. Erdal Türkkan, Av. Kubilay Atasayar, Av. R. Müfit Sonbay, Yrd. Doç. Dr. Av. İbrahim Gül'den sonra bu göreve gelmenin gururu ve sorumluluğu içerisinde hareket etmeyi kendim için bir misyon haline getirmiş bulunmaktayım. Özellikle son başkanımız Yrd. Doç. Dr. Av. İbrahim Gül'ün Derneğimize yaptığı sayısız katkıdan sonra ondan devraldığım bu bayrağı bir adım öteye taşımak kolay olmayacaktır. Ancak mesleğime olan hevesim ve rekabete olan inancım sonucu bu zorlu görevi en iyi şekilde yerine getireceğime inanıyorum.

İnsanı başarıya götüren etkenlerden birisinin de insanın yaptığı işi sevmesi ve yaptığı işe inanması olduğu söylenir. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak yerine getirdiğim kamu görevine ek olarak, Rekabet Derneği bünyesinde sivil toplum örgütü faaliyetlerinde bulunmaktan duyduğum memnuniyeti dile getirmek isterim. Bunun en önemli nedenlerinden birisini de rekabet olgusuna olan inancım oluşturuyor. Ülkemizde maalesef rekabet olgusunun yeterince iyi anlaşılmadığı görülmektedir. Esasen rakibine bir üstünlük sağlama yarışı olan rekabete, özellikle gelir dağılımında adaletsizlik yarattığı düşüncesiyle(!), sıcak bakılmadığı gözlemlenmektedir. Bu bağlamda aslen rekabet yanlısı bir davranışın, tam aksine "haksız rekabet" olarak lanse edilmesi son derece talihsiz bir değerlendirme olmaktadır.

Toplumumuzda rekabete olan inancın ve desteğin düşük olması bir yana, akademik dünyada da rekabet hukukuna hak ettiği önemin verilmediğini görmek son derece üzücüdür. Bugün ülkemizde rekabet hukuku, lisans programlarında çoğu zaman seçmeli bir ders olmaktan öteye gidememektedir. Ayrıca bu genç ve dinamik hukuk dalında araştırmalar yapmak isteyen öğretim elemanları da birtakım güçlüklerle karşılaşmaktadırlar. Rekabet hukukunun, YÖK'ün kabul ettiği doçentlik alanları arasında yer almaması, akademik açıdan bu hukuk dalının gelişimine ciddi sekte vurmaktadır. Rekabet hukukunda yüksek lisans ve doktora yapan akademisyenlerin sayısı gün geçtikçe artsa da, doçentlik alanı olmaması nedeniyle rekabet hukukuna olan bu ilgi bir süre sonra sona ermek, en azından doçentlik sonrasına kadar ertelenmek, durumunda kalmaktadır.

Özellikle Rekabet Kurumu eski Başkanı Prof. Dr. Nurettin Kaldırımcı'nın da yoğun çabaları sonucu, Rekabet Kurumu'nun Türkiye'de rekabet kültürünün kurumsallaşmasına yardımcı olmak üzere rekabet savunuculuğu faaliyetlerinde bulunduğu bilinmektedir. Ancak esas olarak proaktif bir çalışmayı gerektiren rekabet savunuculuğunun kamu kurumlarına ek olarak sivil toplum örgütleri tarafından da yerine getirilmesi başarıya ulaşmada önem arz etmektedir. Bu noktada Türkiye'de rekabet kavramının anlaşılmasında, rekabetle ilgili olan ön yargıların veya yanlış anlamaların önüne geçilmesinde ve rekabet hukukunun hak ettiği noktaya gelmesinde Derneğimizin sahip olduğu büyük potansiyele dikkatinizi çekmek isterim.

Dernek Tüzüğümüzde belirtildiği üzere Derneğimiz Türkiye'de rekabet kültürünün ve adil rekabet ortamının gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla kurulmuş ve faaliyet göstermektedir. Gerek Rekabet Derneği'nin faaliyetlerine, gerekse Rekabet Forumu'nun sayılarına yapacağınız katkılar ile siz değerli rekabet dostları da bu yolda bizlere yardımcı olacaksınız. Bu bağlamda daha önce sizlere yaptığımız çağırımı hatırlatmak ister ve kitap halinde yayımlanacak Rekabet Forumu'nun 100. Özel Sayısı'na katkılarınızı bekleriz. Rekabet Derneği için iftihar vakti olmasını arzu ettiğimiz 100. Sayı Resepsiyonunda siz değerli rekabet dostlarınızı aramızda görmekten büyük memnuniyet duyacağız■

REKABET FORUMU'NUN YAPISAL ÖZELLİKLERİ VE MİSYONU

Prof. Dr. Erdal Türkkkan (erdalturkkan@hotmail.com)

Rekabet Forumu, Rekabet Derneği tarafından çıkarılan aylık bir elektronik dergidir. Dergi ilk kez 20 Temmuz 2004'te "Rekabet Haber Bülteni" adı altında çıkarılmaya başlanmıştır. Derginin adı 17. sayıdan itibaren Kasım 2005'te "Rekabet Forumu" olarak değiştirilmiş ve bugüne kadar bu ad altında yayınlanmıştır. Rekabet Forumu'nun 100. Sayısı yayınlanırken bu sayıya kadar derginin ayırt edici yapısal özelliklerinin ve misyonunun ne olduğu ve bundan sonra ne olması gerektiği sorularına cevap aramak yararlı olacaktır.

Rekabet Forumu'nun Beş Temel Yapısal Özelliği

Rekabet Forumu'nun bugüne kadarki yayınları izlendiğinde beş temel yapısal özellik göze çarpmaktadır. Bu yapısal özellikler kısa zamanda değişmeyen ve forumun misyonunu yerine getirmesinde belirleyici rol oynayan hususları ifade etmektedir:

- Rekabet Forumu'nun ilk ve en temel özelliği, **bağımsız ve tarafsız bir platform** olmasıdır. Diğer bir ifade ile, dergide çıkan yazılar Rekabet Derneği'nin ve üyelerinin görüşlerini yansıtmamaktadır ve yazar dışındaki üyeler açısından bağlayıcı değildir. Bu şekilde zıt görüşlerin de ifade edilmesine imkân sağlanmıştır. Ayrıca Rekabet Forumu, her konuda tarafsız bir duruşa sahiptir. Öyle ki, yazılan her yazı eleştiriye açıktır. Rekabet Forumu'nun bağımsızlığı ve tarafsızlığı tüm fikirlerin ifade edilebileceği ve tartışılabileceği bir platform oluşturulması açısından önemlidir. Rekabet Forumu'nun sayfaları, katkıda bulunmak isteyen herkese açıktır. Türkiye'de bağımsız, tarafsız ve her türlü görüşe açık platformlar çok sınırlıdır. Rekabet Forumu, rekabet konusunda tüm görüşlerin serbestçe ifade edilebildiği tek platformdur.

- Rekabet Forumu'nun ikinci özelliği, **yazıların rekabetle sınırlı tutulması**, rekabet dışı konulara hiçbir şekilde yer verilmemesidir. Buna karşılık Rekabet Forumu'nda rekabet olgusu tüm boyutlarıyla ele alınmıştır. Bugüne kadar rekabet hukuku ve ekonomisi uygulamaları öncelikli bir yere sahip olmuştur. Ancak dergide rekabet gücünün gerekleri yanında, haksız rekabet olgusuna da yer verilmiştir. Diğer taraftan Rekabet Forumu'nda ekonomide adil rekabet yanında siyasette adil rekabete de yer verilmiştir. Kısaca ifade etmek gerekirse, Rekabet Forumu'nda rekabet konusu bütüncül bir yaklaşım çerçevesinde ele alınmıştır.

- Rekabet Forumu'nun üçüncü özelliği, yazılarda uyulacak **formel standartların kısıtlayıcı olmamasıdır**. Bu şekilde dergide hem tam bilimsel karakterli yazıların, hem de tartışma metni niteliğinde olan yazıların birlikte yayınlanması mümkün olabilmiştir. Bu yaklaşım, derginin her türlü katkıya açık bir forum olmasının sağlanması açısından anlam kazanmaktadır. Diğer taraftan, özellikle akademik katkıların bu alandaki standartlara uygun olarak yayınlanması da söz konusudur.

- Rekabet Forumu'nun dördüncü özelliği, **esnek bir yapıya sahip olması**, ihtiyaçlara ve koşullara göre değişebilmesidir. Nitekim başlangıçta dergi Rekabet Haber Bülteni adı altında rekabet konusundaki gelişmelere de yer veren bir formatta çıkarılmış, zamanla bugünkü Forum formatına dönüştürülmüştür. Diğer taraftan, zamanlama olarak yaz aylarında yayınlara ara verilmiştir. Bununla birlikte derginin en zor koşullarda bile aylık bazda çıkarılmasına özel gösterilmiştir.

- Nihayet Rekabet Forumu **elektronik bir dergi** olarak hazırlanmış, basılmış ve dağıtılmıştır. Bu şekilde dergideki yazılara internet ortamında ulaşılabilmesi fırsatı yaratılmıştır. Buna ilaveten derginin yayınının maliyet engeli ile karşılaşması önlenmiş ayrıca, zaman zaman küçük düzeltmelerin yapılması imkânı da sağlanmıştır. Rekabet Forumu, Rekabet Derneği üyeleri dışında Rekabet Kurumu mensupları başta olmak üzere, iş dünyası temsilcilerine, akademisyenlere vs. doğrudan iletilmektedir. Bunun yanında, Rekabet Forumu, Facebook, Twitter gibi çeşitli elektronik platformlarda paylaşılmaktadır.

Rekabet Forumu'nun Misyonu

Rekabet Forumu'nun misyonu zaman içinde yaşanan tecrübeler ve ortaya çıkan imkân ve ihtiyaçlar çerçevesinde belirginlik kazanmıştır. Rekabet Forumu 100. Sayısına kadar beş temel misyonu yerine getirmeye çalışmıştır:

- **Rekabet savunuculuğu yapılması:** 100. Sayısına kadar Rekabet Forumu'nun en temel misyonu rekabet savunuculuğu olmuştur. Muhtemelen bu misyon, gelecekte de önemini koruyacaktır. Türkiye'de rekabet kültürünün gelişmesi bir tarafa, her düzeyde her türlü rekabet karşıtı görüşlerin egemen olması söz konusudur. Adil rekabetin gerek ekonomik gerekse siyasi alanda sağladığı yararlar, bazen en üst düzeydeki karar alıcılar tarafından bile bilinmemekte veya göz ardı edilmektedir. Rekabet eğitimi, gerek lisans düzeyinde gerekse yüksek lisans düzeyinde yeterli ölçüde sağlanabilmiş değildir. Nihayet önemli ilerlemeler sağlansa da rekabet literatürü kapsamlı bir biçimde geliştirilebilmiş değildir. Rekabet Forumu bu boşlukların doldurulmasına küçük de olsa bir katkı sunmaktadır. Bu açıdan, rekabetin işlevlerinin öneminin ve gerekliliğinin bilinirliğinin sağlanması, rekabet ihlallerinin bilinirliğinin sağlanması ve rekabet ortamının oluşmasının koşullarının özellikle özgürlüklerin öneminin bilinirliğini sağlamak, öncelikli konulardır.

-Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığının savunulması: Rekabet Forumu'nun önemli misyonlarından birisi de, Rekabet Kurumu başta olmak üzere, düzenleyici kurumların bağımsızlığının savunulmasıdır. Çünkü rekabet ortamının sağlanması açısından iktidarın emrinde veya etkisinde olan bir Rekabet Kurumu'nun varlığı, Rekabet Kurumu'nun hiç olmamasından daha zararlı sonuçlar doğuracaktır. Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığını savunma ihtiyacı, siyasal iktidarların bağımsız düzenleyici kuruluşları bir vesayet unsuru olarak görmelerinden kaynaklanmaktadır. Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığına karşı tehditler iki biçimde ortaya çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, yasal değişiklikler yoluyla bağımsızlığın budanmasıdır. Bu durumda hiçbir somut olay olmamasına rağmen Rekabet Kurumu'nun işlevlerini tarafsızlık içinde yapıp yapamayacağı tartışma konusu olacaktır. İkinci ve daha vahim olan durum, Rekabet Kurumu'nun bazı açık rekabet ihlallerini görmezden gelmek zorunda kalması veya talimat ile haksız yere bazı kurumlar üzerine gidilmesidir.

Çeşitli nedenlerle Rekabet Kurumu'nun kendi bağımsızlığını etkin bir biçimde savunması mümkün değildir. Bu nedenle, bu alanda Rekabet Forumu önemli bir işlev görmektedir. Rekabet Kurumu bazı olumsuz düzenlemelere rağmen uzun süre bağımsız ve iktidarın etkileyemediği bir kurum olma imajını yaratmış ve güçlendirmiştir. Bağımsızlık imajının yaratılması zor, bozulması ise çok kolaydır. Bu nedenle, bu imajın tartışma konusu yapılmasına neden olabilecek bazı durumların ortaya çıkması bu konuda çok hassas olunmasını gerekli kılmaktadır. Her halde Rekabet Forumu, Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığı konusundaki gelişmeleri yakından takip ederek Kurumun bağımsızlığını savunma konusundaki misyonunu en kararlı biçimde sürdürecektir. Bu konuda Rekabet Forumu'nun en önemli destekçilerinin de bizatihi Rekabet Kurumu mensupları olması tabiidir.

Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığı güçlendikçe, paydaşlarıyla sıkı işbirliği içinde çalışma eğilimi de artmıştır. Bu konuda geri adım atılmaması, Rekabet Forumu'nun bağımsızlık konusundaki misyonunu yerine getirme kapasitesini arttırması bakımından önem kazanmaktadır.

- Rekabet politikalarına dışarıdan eleştirel bakış ihtiyacının karşılanması: Rekabet Kurumu Türkiye'deki genel eğilimden farklı olarak kendi kararlarına eleştirel bakabilen bir kurum olarak tanınmıştır. Bu durum Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığını kanıtlayan ve imajını güçlendiren etkiler yaratmıştır. Rekabet politikalarına eleştirel bakış ihtiyacı sadece Rekabet Kurumu'nun karşılayamayacağı kadar geniştir. Bu noktada Rekabet Forumu, önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığı tartışma konusu olduğunda kendi kendisini eleştirme kapasitesi de önemli ölçüde ortadan kalkmış olacaktır. Bu noktada Rekabet Forumu'nun rolü daha büyük bir önem kazanmaktadır.

- **Rekabet Yasası'nda yapılacak değişiklikler konusunda görüş oluşturulması:** Rekabet Yasasında duyulan ihtiyaçları karşılayacak değişiklik konusu sık sık gündeme gelmektedir. Bu konudaki görüş ve önerilerin geniş bir perspektif içinde yapılması rekabet politikalarının etkinliği açısından büyük önem kazanmaktadır. Rekabet Kurumu bu açıdan bazı konularda görüş ifade etmekten çekinmektedir. Diğer taraftan Rekabet Yasası değişiklikleri konusunda dengeleyici bazı görüşlerin ortaya atılması ihtiyacı doğmaktadır. Rekabet Forumu, Rekabet Derneği'nin bu konuda yaptığı çeşitli çalışmalara destek olacak yayınlar yapmıştır.

- **Rekabet politikaları ile ilgili olarak gündemdeki yeni düzenlemelerin tartışılması:** Rekabet politikalarında ikincil mevzuatın önemli ve stratejik bir rolü vardır. Bu açıdan Rekabet Kurumu'nun yapmayı tasarladığı değişiklikler konusunda görüş oluşturulması önemli bir husustur. Bu görüşler Rekabet Kurumu uzmanlarının ortaya koyduğu görüşleri destekleyici veya tamamlayıcı olabildiği gibi, bu görüşleri kısmen veya tamamen reddeden mahiyette de olabilmektedir. Genellikle yapılan tartışmalı toplantılarda ele alınan hususlar belli ölçülerde Rekabet Forumu'na da yansıtılmaktadır.

- **Rekabet Kurumu'nun ilgi alanı dışında kalan rekabet politikası unsurlarının tartışılmasının sağlanması:** Rekabet kurumu rekabet politikalarına nispeten sınırlı bir çerçevede yaklaşmaktadır. Örneğin teşebbüs niteliği taşımayan kamu otoritelerinin rekabeti bozucu eylemleri Kurumun ilgi alanı dışındadır. Diğer taraftan rekabet ortamının oluşması ve gelişmesi açısından olmazsa olmaz nitelik taşıyan bazı kurumsal yapıların ve davranışların izlenmesi ve değerlendirilmesi de, Rekabet Kurumu'nun ilgi alanı dışında kalmaktadır. Örneğin girişim özgürlüğünün, mülkiyet özgürlüğünün, basın ve ifade özgürlüğünün kısıtlanması, adil rekabet ortamının yaratılması açısından birinci derecede öneme sahip hususlardır. Ancak bu konulardaki olumsuz gelişmeler rekabet otoritesi tarafından izlenmemekte veya değerlendirilmemektedir. Aynı şekilde haksız rekabet konusu, Rekabet Kurumu'nun ilgi alanı dışında kalmaktadır. Nihayet rekabet gücünün geliştirilmesi ile ilgili konular, bu arada kamu yardımlarının rekabete uygunluğunun sağlanması da, Rekabet Kurumu'nun ilgi alanı dışında kalmaktadır. Rekabet Forumu, tüm bu konularda mevcut olan boşluğun doldurulmasına mütevazı da olsa bir katkı sağlamaktadır.

- **Eski rekabet uzmanlarının ve Rekabet Kurulu üyelerinin görüşlerinin değerlendirilmesi ve yansıtılması:** Rekabet Kurumu'nun tecrübeli elemanlarının bir kısmı kurum dışında çeşitli görevler almaktadır. Çeşitli nedenlerle bu kişilerin görüşlerinden yararlanılması önem kazanmaktadır. Rekabet Forumu bu konuda da mütevazı bazı katkılar yapabilmektedir.

- **Rekabet hukuku ve rekabet ekonomisi teorilerinin gelişmesine katkı sağlanması:** Rekabet Forumu özellikle akademisyenlerin katılımıyla rekabet hukuku ve teorisinin gelişmesine de, sınırlı da olsa bir katkıda sağlamaktadır.

Rekabet Forumu gerek yapısal özellikleri gerekse üstlendiği misyonlar itibariyle 100. Sayısında istenilen mükemmelliğe ve etkinliğe ulaşmış değildir. Zaman içinde derginin kısmen hakemli yazılara da yer vermesi, misyonuna daha iyi katkıda bulunmasını sağlayabilecektir. Bu açıdan derginin daha geniş ve düzenli bir yazar kadrosuna sahip olması önemli bir husustur. Derginin zaman zaman belli konulardaki yazıları bir araya getirerek kitaplaştırılması imkânı da henüz değerlendirilmiş değildir.

NASIL REKABET HUKUKÇUSU OLDUM VE REKABET KANUNU'NUN KISA TARİHÇESİ

Doç. Dr. T. Nurkut İnan (nurkutinan@gmail.com)

2015 sonlarında Rekabet Derneği Yönetim Kurulu olarak ayda bir yayınlanan Rekabet Dergisi'nin 100. Sayısı'nın Şubat 2016 tarihinde çıkacağını fark ettik. Bunun üzerine 100. Sayı'nın bir özel sayı olarak kâğıt baskı biçiminde yayınlanmasına karar verdik. Dernek Yönetim Kurulu üyeleri de bu sayıya makale vereceklerdi.

Kendime göre bir konu saptayıp hazırlıklara başlamıştım ki yönetim kurulu üyemiz, öğrencim ve değerli meslektaşım Şirin Güven'den tüm yönetim kurulu üyelerine yazılmış bir e-posta aldım. Burada Şirin aynen şu öneriyi getirmekte idi:

“Rekabet Forumu'nun 100. Sayısı'nın içeriği için de benim önerim, Derneğin kuruluşundan geldiği noktaya kadarki gelişimini değerlendiren, ileriye yönelik perspektif sunan yazılar olabilir. Hatta bence şahsi yazılar da olabilir, örneğin bir Hocamıza teşekkürümüzü ifade eden ya da nedir bu rekabet hukuku sevdamızı anlatan...”

Bu öneri beni heyecanlandırdı. Bu çerçevede Rekabet Dergisi'nin 100. Sayısı'nda yazımın başlığında belirttiğim konularda bazı anılarımı paylaşmak istedim. Bunun, Dergimizin 100. Sayısı'nda yer almasının uygun olacağını düşünüyorum.

Benim rekabet hukukçusu olmam tamamen rastlantıların bir sonucudur. 1972-73 akademik yılında Yale Hukuk Fakültesi'nde çalıştım. Burada hem benim, hem de hukuk dünyası için o zamanlar çok yeni olan bir konu ilgimi çekti ve bütün yıl bu konuda çalıştım. Önce bunu anlatmak isterim.

I. Yale Hukuk Fakültesi ve Hukukun Ekonomik Analizi

A. Başlangıç

Ben ticaret hukukçusuyum. Uzmanlık alanım da o zaman kıymetli evrak idi. 1971 yılında Fulbright araştırmacısı olarak Amerika'ya gitmiştim. 1971-72 akademik yılını Fulbright bursu ile California Berkeley Hukuk Fakültesi'nde geçirdim. İtiraf edeyim ki o yıl çok ciddi bir çalışma yapmadım. Çünkü kıymetli evrak pek de değer verilen bir hukuk dalı değildi.

Ertesi yıl, bu kez Yale Hukuk Fakültesi'nden aldığım bir burs ile New Haven'a geldim. Orada görüştüğüm hocalardan Prof. Guido Calabresi beni çok

etkilemişti. Calabresi'nin uzmanlık dalı haksız fiil (*tort*) idi. Yeni yazdığı kitabı “*Costs of Accidents*”ı bir ekonomist ile birlikte ders olarak okutuyordu. Kitap, haksız fiil hukukunun ekonomik analizine ilişkindi. Bu nedenle Calabresi'nin dersi ile birlikte lisans düzeyinde mikroekonomi dersleri almaya başladım. Hatta sömestr tatilinde kendi kendime ekonomi matematiği çalıştım. Bu aşamada “hukukun ekonomik analizi” (HEK) konusunda biraz bilgi vermek isterim.

B. Hukukun Ekonomik Analizi

O tarihlerde HEK, Amerika hatta Dünya için çok yeni bir konu idi. Hatta konunun başlığı hakkında dahi bir görüş birliği yoktu. “Ekonomi Hukuku” ya da “Hukuk Ekonomisi” terimleri kullanılıyordu. Bugün “hukukun ekonomik analizi” genel kabul gören bir başlıktır. Tüm dünyada bu arada Türkiye’de de okutulmaktadır.

Bu disiplinin kurucuları üç kişidir: Ekonomi Profesörü Ronald Coase, Yale Hukuk Profesörü Guido Calabresi (benim hocam) ve Chicago Hukuk Profesörü Richard Posner.

Prof. Coase 1960 yılında “*Problem of Social Cost*” isimli makalesi ile bu işi başlatmıştır. 1970’li yıllarda Prof. Calabresi ve Prof. Posner konuya el atmışlar ve böylece HEK disiplininin teorik çatısı kurulmuştur.

Prof. Coase 1960 yılındaki makalesi ile HEK’in temel kavramları terminolojisini belirlemiştir. Örneğin bugün konu ile uğraşanların tümü tarafından benimsenen işlem maliyeti (*transaction cost*) terimi, ilk kez Coase tarafından kullanılmıştır. Prof. Coase bu konudaki çalışmaları ve özellikle 1960 tarihli makalesi ile 1991 yılında Nobel Ekonomi ödülü almıştır.

Prof. Calabresi'nin HEK’e en büyük katkısı HEK analizinin sınırlarını çizmiş ve para ile ölçülmesi olanaksız ya da çok zor olan durumlarda yahut ahlâkî (etik) nedenlerle HEK analizi yapmaksızın yasa koyucunun konuyu doğrudan düzenlemesi görüşünü benimsemiş olmasıdır.

Prof. Posner 1973 yılında yayınlanan “*Economic Analysis of Law*” isimli kitabı ile konunun bugün herkesçe benimsenen ismini belirlemiştir.

Calabresi ve Posner, daha sonra Bölgesel Federal Mahkeme yargıçları olarak atanmışlar ve yıllarca Amerikan antitrust hukuku da dâhil olmak üzere kararlar vermişlerdir.

II. Ankara Hukuk Fakültesi Yıllarım (1973-1983)

A. Doçentlik Öncesi (1973-1978)

Kanımcı 1973-1982 dönemi Ankara Hukuk Fakültesinin altın yıllarıdır. Bu yıllar üniversitelerin ve özellikle fakültelerin en özerk ve bağımsız oldukları yıllardır. Bu yıllarda Ankara Hukuk Fakültesi, hukuk ve özellikle hukuka bilimsel yaklaşım

konusunda önemli ve değerli bir atılım başlatmıştır. Fakültede, benim de dâhil olduğum, bir grup öğretim üyeleri şu görüş etrafında birleşmişlerdi:

Hukuk tek başına bir bilim değildir. Sadece bir disiplindir. Bu nedenle, sadece pozitif hukukun normlarını ve uygulamalarını yabancı hukuklarla karşılaştırmalı olarak inceleyen çalışma ve eserler değerlidir, ama hukukun bilimsel gelişimi için yeterli değildir. Gerçek gelişme için hukukun sosyolojik, felsefî, ekonomik vb. açıdan incelenmesi, irdelenmesi, değerlendirilmesi ve analizi gereklidir. Gelişme, ancak böyle sağlanır. Bu konuyla grubumuza ben “Bilimsel Hukuk Ekolü” demekteydim. Ne yazık ki, 1980 darbesinden ve özellikle 1982’de yeni Üniversiteler Kanunundan sonra Bilimsel Hukuk Ekolü kayboldu gitti.

Neyse, şimdi bana dönelim. 1973 Ekim ayında büyük bir bilimsel heves ve heyecanla fakülteme döndüm. O zamanlar fakültemizde bir gelenek vardı. Her hafta öğretim elemanlarının katıldığı küçük konferanslar yapılırdı. Bir arkadaşımız üzerinde çalıştığı yeni bir konuyu bizlere sunar, biz de görüşlerimizi ve önerilerimizi paylaşırdık (ne yazık ki, bu gelenek de 1982’den sonra yok oldu). Bu kapsamda fakültede iki konferans verdim. Anlattıklarım Bilimsel Hukuk Ekolünü oluşturan birkaç arkadaşım dışında çok ilgi görmedi, hatta anlaşılamadı. Bir hayli hayal kırıklığına uğradım. Doçent olmakta gecikmemin nedenlerinden biri de buydu herhalde. 1977 yılına kadar hayatın başka yönlerinden zevk almaya çalıştım. Örneğin Bodrum’da meyhanecilik bile yaptım. Aile hayatım değişti. Boşandım, yeniden evlendim. Nihayet son derecede mutlu olan yeni evliliğim bana sorumluluklarımı hatırlattı. 1977’de doçentlik tezimi yazmaya başladım ve 1978 Kasım ayında doçent oldum.

B. Doçentlik ve Rekabet Hukukuna Başlangıç (1978-1983)

Doçentlik tezimin kısa adı “Çek Rizikoları” idi. Karşılıksız çek, çeklerde sahtecilik ve çekin çalınması konularını içermekteydi. Ancak Yale’de edindiğim bilgilerin boşa gitmesine gönlüm razı olmadı. Tezim iki ana bölümden oluşuyordu. İlk bölümde klasik hukukçu yaklaşımı ile çek rizikolarının yasal düzenlemelerde ve mahkeme kararlarındaki durumunu diğer ülkeler ile karşılaştırmalı olarak inceliyor ve belirli sonuçlara varıyordum. Tezin ikinci bölümünde ise Türkiye’de çek pozitif hukukunun ekonomik analizini yapıyor, mevcut kuralları HEK’e göre değerlendiriyordum.

Tez jürim çalışmamı oy birliği ile kabul etti. Ancak sonradan jüri üyelerinin raporlarını okudum. Gördüm ki, tezimin HEK ile ilgili ikinci bölümü ilgi görmemiş ve anlaşılammış. Bunun üzerine tezimi bastırırken HEK bölümünü çıkardım ve sadece pozitif hukuk bölümü basıldı. Şimdi çok pişmanım tabi. Bugün HEK kabul görüyor ve birçok üniversitede ders olarak okutuluyor. Kısacası, HEK konusunda ilk eser veren akademisyen olmak fırsatını kaybettim.

Doçent olduktan sonra 1980-1981 ders yılına kadar iki yıl kıymetli evrak konusunda lisansüstü ve doktora dersleri verdim.

Şimdi diyeceksiniz ki; “Hoca sayfaları okuyoruz hâlâ rekabet hukukuna gelmedik. Ne oluyor?” Merak etmeyin şimdi geldik işte.

1980 yazında Harvard Üniversitesi'nin dünyadaki tüm hukukçuların katılabildiği ve Avusturya'nın Salzburg şehrinde yapılan bir aylık seminere katıldım (Bu program hâlâ sürmektedir). Seminer konularının uzmanı olan çok sayıda profesörün verdiği ve hepsi de seçimlik olan derslerden oluşuyordu. Her katılımcı dört ya da beş ders seçebiliyordu. Ben seçtiğim dersleri hatırlamıyorum. Dersler arasında Amerikan antitrust hukuku da vardı. İnanmayacaksınız ama ben ilgilenmedim ve antitrust hukukunu seçmedim. Dersler başladıktan sonra iyi arkadaş olduğum Danimarkalı bir hukukçu ile sohbet ederken bana antitrust hukuku dersinden söz etti ve bu dersi aldığına çok memnun olduğunu söyledi. Arkasından da derste kullandıkları malzemeyi bana verdi; “Bir göz at istersen.” dedi. Birkaç gün antitrust okudum ve o zamanki adı ile Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun Kurucu Antlaşması'nda Avrupa rekabet hukuku kurallarının bulunduğunu ancak o zaman öğrendim. İşte o zaman kafamda bir ampul yandı. Sonradan edinilmiş bir ekonomik temeli olan bir hukukçu olarak ben fakültemde AET rekabet hukuku dersi vermeli idim.

İki soru ile karşı karşıyaydım;

- Fakültemde bu dersi nasıl ve hangi düzeyde verecektim?
- Eğer dersi 1980-81 öğretim döneminde vereceksem Avrupa rekabet hukukunu ne zaman ve nasıl öğrenecektim?

YÖK öncesi dönemde üniversiteler özerk ve bağımsız idi. Ayrıca fakülteler de önemli ölçüde üniversiteden bağımsız ve özerk idi. Fakülteler kendi lisansüstü ve doktora programlarını üniversiteden onay almaksızın belirleyebiliyorlardı. Her kürsü fakülte genel kurulunun onayı ile bu programları uygulayabiliyordu. Bu nedenle fakültemizde bir ilki gerçekleştirmeye karar verdim: Çok kürsülü bir lisansüstü program. Arkadaşlarım ile konuştum ve dört kürsü birleşip (ticaret hukuku, devletler özel hukuku, medenî usul hukuku ve ekonomi) bir program hazırladık. Ben koordinatör görevini yürütüyordum. Fakülteden onay aldık.

Bunun üzerine AET Komisyonu Türkiye Temsilciliği ile temas kurdum. Çok memnun oldular ve bize her türlü desteği vereceklerini söylediler. Anlattıklarına göre AET üyesi olmayıp da AET lisansüstü programı uygulayan dünyada ikinci ülke idik (birincisi Kanada). Temsilcilik ilk olarak fakültemize kitaplar bağışladı, Avrupa Adalet Divanı'nın tüm kararlarını içeren İngilizce külliyatı verdi ve fakültemizi külliyata abone yaptı. Ayrıca, öğrencilere vereceğimiz okuma materyallerinin ve Divan kararlarının fotokopilerini sağlamayı vaat etti.

Ben kolları sıvadım kütüphanemizde mevcut AET'ye ilişkin tüm kitaplar ve bağışlanan materyalleri fakültemizdeki okuma salonuna taşıtıp bir AET köşesi

oluşturdum. Burası artık programın hocaları ile öğrencileri için bir çalışma yeri olmuştu.

Sonbahar başında öğrenci kaydı yapıp, öğretime başladık.

Peki ya ben rekabet hukukunu nasıl öğrenecektim? Benim rekabet hukuku dersini ikinci sömestre aldık. Bu sayede zaman kazanacaktım. Programımı iki bölümden oluşturduğum. İlk sömestrede verilen dersleri öğrenciler ile birlikte ben de takip ettim. Bu sayede Avrupa Topluluğu'nun genel yapısını, hukuk kurallarını ve ekonomisini öğreniyordum. Boş kalan zamanlarımda ise okuma odasında haldır haldır rekabet hukuku çalışmaya, öğrencilere vereceğim Adalet Divanı kararlarını belirlemeye koyuldum.

1981 Şubat ayında AET komisyonu beni Brüksel'e davet etti. Komisyon'un Rekabetten Sorumlu IV. Genel Müdürlüğü'nde bir hafta çalıştım, ilgililerle görüştüm ve rekabet hukukunun uygulamasını öğrenmeye gayret ettim.

Nihayet, 1981 Mart ayında hayatımda ilk kez Avrupa rekabet hukuku dersi vermeye başladım.

1981 yılında ilk mezunlarımızı verdik. 1981-82 ders yılında da aynı programı uyguladık. Biz mezunlarımızı verdikten sonra Kasım ayında rahmetli Prof. Dr. İhsan Doğramacı'nın hazırlayıp, darbeci beş generalin yasalaştırdığı Yüksek Öğretim Kanunu yürürlüğe girdi. Kanuna göre lisansüstü öğretimi konuları Üniversite'nin ve YÖK'ün onayına tâbi kılınmıştı. Programı ise Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yürütecekti. Yeni sistemin ilk yaptığı iş bizim AET lisansüstü programını kaldırmak oldu. Bundan sonra AB lisansüstü programı 1980'li yılların ikinci yarısında, yanılmıyorsam 1987'de başlayabildi.

1982-83 ders yılında ben yeniden ticaret hukuku derslerime döndüm. Bu arada ben yeni yasaya ve rahmetli Prof. Doğramacı'ya açıkça karşı çıktım, yazılar yazdım, sempozyumlara katıldım. Hatta Prof. Doğramacı'nın yeni yasayı onaylatmak için Türkiye'ye davet ettiği Avrupa üniversite rektörlerine mektuplar yazarak durumu anlatmaya çalıştım.

Ve nihayet 1983 Haziran ayında sırf bu nedenle üniversitedeki görevime sıkıyönetim komutanının emri ile son verildi. O zamanki tabiri ile 1402'lik olmuşum.

III. Üniversite Dışı Yıllarım (1983-1990)

Benim aileden gelen bir malım ya da gelirim yoktu. O tarihe kadar fakültemde tam gün çalışmıştım. Yani maaşım dışında bir gelirim yoktu. Eşim de ODTÜ'de öğretim görevlisi idi. İkimizin maaşı ile geçiniyorduk. Üniversiteden atılınca hemen bir vergi hesabı açıp avukatlığa başladım. Birkaç ay sonra maaşımın bir hayli üstünde gelir elde etmeye başlamıştım. Yani bazı talihsiz 1402'lik

meslektaşlarıma oranla şanslı idim. Geçim derdim kalmamıştı. Ama ne yapacaktım? Bomboş kalmıştım. Avukatlık zamanımı doldurmaya yetmiyordu.

O tarihlerde kurulan İnsan Hakları Derneği'nin kurucu üyesi oldum. Dernek bünyesinde çalışan 1402'likler komisyonunun başkanı oldum. Türkiye'deki 1402'liklerin sayısını saptadık isimlerinin listesini yaptık, sorunlarını kamuoyuna duyurmaya ve onlara hukukî yardım vermeye çalıştık.

1402'lik akademisyenlerin çoğu Şubat 1983'de üniversitelerden atılmıştı. O zaman 1402'liklerin hukukî durumu konusunda bir makale yazarak Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi'ne vermiştim. Benim görevimin sona erdiği 1983 Haziran ayında dergi matbaada basılıyordu. Atıldığının hemen ertesi günü fakülte dekanı matbaaya giderek benim yazımı çıkartmıştı.

Üniversitelerden atılma fırtınası bittikten sonra hepsi de arkadaşım olan beş altı 1402'lik akademisyen "Yapıt" isimli bilimsel bir dergi yayınlamaya başlamışlardı. Makalemi dergiye verdim hemen bastılar. Arkasından da beni Dergi'nin yayın kuruluna aldılar. Parasızlıktan dergi kapanana kadar yayın kurulunda çalıştım.

Akademik olarak da anayasa, insan hakları ve üniversiteler hukuku konularında çalışmaya başladım. Yazılar yazdım, konferanslar verdim ve sempozyumlara katıldım.

Bütün bu çalışmalarım beni tatmin etmiyordu. Çok sevdiğim hocalığı özlemiştim. O yıllarda Aziz Nesin ve Prof. Yalçın Küçük, YÖK sistemi dışında bir öğretim kurumu kurmak için çalışıyorlardı. Beni de çağırdılar. Kurduğumuz kurumun adı BİLAR idi. Biz gayri resmî olarak aramızda "Bilar Üniversitesi" diyorduk. Ama üniversite değildi. Daha çok bugünün dershaneleri gibi çalışıyordu. Ben Bilar'da birkaç yıl lise mezunlarına genel hukuk bilgisi dersi verdim.

Ben Ankara sıkıyönetiminin emri ile işten atılmıştım. 1985 yılında Ankara'da sıkıyönetim kalktı. Bunun üzerine Ankara Üniversitesi Rektörlüğü'ne görevime iadem için başvurudum. Tabii başvurum reddedildi. Bu ret kararına karşı idarî yargıda dava açtım. Davam birçok aşamadan geçti ve sonunda 1990 yılında Danıştay Dava Daireleri Kurulu kararı ile görevime döndüm. Benim ile birlikte dava açan tüm 1402'likler de eski görevlerine iade edildiler.

IV. İkinci Üniversite Yıllarım (1990-1992)

Fakülteme dönünce meslektaşlarım bana; "Doçentlikte beş yılını geçirmiş sayılırsın. Hemen profesörlük için başvur." Ben onlara şu cevabı verdim; "Evet doçentlikte beş yılımı doldurmuş sayılıyorum. Ama başvurmayacağım. Kuruluşundan beri ve hâlâ karşı olduğum YÖK sisteminin bana vereceği hiçbir şey istemem. Benim Üniversitelerin gerçek üniversite olduğu zamanda almış olduğum pırlanta gibi bir doçentliğim var. Alınmayın ama bunu YÖK profesörlüğü ile değiştirmem." "Alınmayın ama" diyordum, çünkü bana bu öneriyi yapan arkadaşlarımdan çoğu YÖK profesörü idi.

Fakültede lisans düzeyinde ticaret hukuku ve lisansüstü düzeyde AB rekabet hukuku dersleri vermeye başladım. Rekabet hukukuna yeniden kavuşmuştum. İlk yıl biraz zorlandım. Çünkü yedi yıl rekabet hukuku ile hiç uğraşmamıştım. Yeni gelişmeleri öğrenmem ve açığımı kapamam gerekiyordu. Yani 1990-91 ders yılında çok yoğun bir yeniden öğrenme dönemi yaşamam gerekiyordu. Zamanım çoğunu bu çalışmalarıma ayırdım.

V. Rekabet Kanunu'nun Hazırlanması ve Yürürlüğe girmesi (1992-1994)

Fakülteye döndükten sonra, o zamanlardaki hükümetlerin bazı bakanlarının danışmanlığını yaptım. İlk bakanım Prof. Dr. Türkan Akyol idi (çok sevdiğim eski rektörüm). Sonra kendisi henüz bakan iken Prof. Dr. Tansu Çiller'in danışmanlığını yaptım. Çiller için özelleştirme kanun tasarısını hazırladım. Taslak tamamlanınca Prof. Çiller vergi reformu taslağını hazırlayan bir uzmanla (maalesef ismini hatırlamıyorum) birlikte beni Başbakan Süleyman Demirel'e götürdü. Demirel, vergi reformu hakkında sunumu uzun uzun dinledi ve sonra toplantıyı bitirdi. Benim taslak ile hiç ilgilenmedi. Taslak da bir daha gün ışığı görmedi.

Danışmanlığını yaptığım son kişi Başbakan Yardımcısı rahmetli Prof. Dr. Erdal İnönü idi. Erdal Bey baş danışmanı Prof. Hurşit Güneş'ten bir Türk rekabet kanunu taslağı hazırlatmasını istemişti. Prof. Güneş bana geldi; "Bir komisyon kuracağız başkanlığını kabul eder misin?" diye sordu. Üyeler de seçilmişti: (Şimdiki unvanları ile yazıyorum) Ekonomist Prof. Dr. Erol Katırcıoğlu, Prof. Dr. Yılmaz Aslan (1980-81 ders yılından benim rekabet hukuku öğrencim), ticaret hukukçusu Doç. Dr. Ateş Akıncı ve Ticaret Bakanlığı'nda Tüketicinin ve Rekabetin Korunması Genel Müdürü hukukçu Mehmet Akif Ersin.

Çalışmaya başladık. Ama üyelerimizin çoğu İstanbul'da olduklarından, Ankara'ya gelip gitmeleri zor oluyordu. Süresini hatırlamıyorum ama en az bir sene, tâbir yerinde ise "bir arpa boyu" yol alabildik.

Bence işin böyle yürümeyeceği ortaya çıkmıştı. Bir gün Mehmet Akif Ersin'e bir öneride bulundum; "Bir yerlerden bir para bul. Bir otele kapanalım ve bu işi bitirelim." Bir hafta sonra Mehmet Akif beni aradı; "İstanbul Ticaret Odası bir haftalık otel masraflarını karşılayacak. Yalnız bir koşulları var. Komisyon'da bir temsilci buldurmak istiyorlar." Hemen kabul ettim. İstanbul ile Ankara'nın yarı yolunda olan Abant'ı seçtik. O zamanki adı ile Abant Oteli'nin gölün karşısında küçük bir uzantısı vardı. İsmet İnönü'nün eski av köşkü olarak bilinirdi.

O uzantının tüm odalarını kapattık. Bir Şubat ayı idi. Karlar altındaki küçük otele yerleştik. Bir hafta çok yoğun çalıştık (günde on saat kadar). Toplantılarımız oldukça tartışmalı geçiyordu. Özellikle Yılmaz Aslan ile Ateş Akıncı birçok konuda anlaşamıyorlardı. Hatta bazen çok sert tartışıyorlardı. Ben ise zamanımın çoğunu ortamı yatıştırmak ve arabuluculuk yapmak ile geçiriyordum.

Bu yüzden, şimdi yasada çok eleştirdiğim iki konu o zaman gözümde kaçtı. Bunları birazdan açıklayacağım.

Her neyse, taslağın rekabet kurulunun yapısı ve maddî hukuka ilişkin hükümleri ile çok az sayıda usul hükümleri hafta sonunda tamamlandı.

Şimdi gelelim yukarıda andığım iki konuya:

- RKHK'nun 4. maddesinde yer alan "uyumlu eylem karinesi" bence Anayasa'ya aykırıdır. Bu hüküm Abant Komisyonu üyelerinden biri tarafından önerilmişti. O zaman ben dikkatsizliğim nedeniyle bu hükme itiraz etmedim.
- RKHK'nun 56 vd. maddelerinde yer alan "Rekabetin Sınırlanmasının Özel Hukuk Alanındaki Sonuçları" başlıklı 5. Kısmı çok kötü kaleme alınmıştır. Yanlışlarla doludur. Bu hükümler önceden hazırlanmış olarak bir üye tarafından Abant toplantısına getirilmişti. Öneri bir haftalık toplantının sonunda önümüze gelmişti. Hepimiz yorgunduk. İtirazsız kabul edildi.

Toplantıdan sonra hazırladığımız taslak tamamen kontrolümüzden çıktı. Son taslağın yaklaşık üçte ikisini oluşturan diğer hükümler devlet bürokrasisi tarafından kaleme alındı. Bugün bile o bölümleri kimlerin yazdığını hatta hangi Bakanlık bünyesinde hazırlandığını bilmiyorum.

Tasarının son halini ben bile ancak kanun teklifinin TBMM'ye sunulmasından sonra öğrendim. Sadece TBMM'nin ilgili komisyonunun bir toplantısına katıldım. Orada yapılan değişikliklere itiraz ettim ama kabul görmedi.

Sonunda tasarı Aralık 1994 tarihinde TBMM'de oylanarak kanunlaştı.

VI. Rekabet Kurumu'nun Göreve Başlaması (1994-1997)

O zamanki koalisyon hükümetlerindeki anlaşmazlıklar ve oynaklıklar nedeni ile 1994 sonunda yürürlüğe girmiş olan RKHK'na göre kurulun oluşturulması 1997 başına kadar sürdü. Kanun yürürlükte idi ama uygulayacak makam yoktu. Şubat ayında nihayet Rekabet Kurulu oluşturuldu. Ancak, Rekabet Kurumu mevcut değildi. Personeli ve bir binası bile yoktu. Kurul'un ilk başkanı Prof. Aydın Ayaydın olağanüstü bir beceriklilik ile birkaç ayda tüm eksikleri giderdi ve Rekabet Kurulu Kasım 1997'de yayınladığı bir Tebliğ ile göreve başladığını resmen duyurdu.

Bu arada ben fakültede ve Bankacılık Enstitüsünde rekabet hukuku dersleri vermeye devam ediyordum. 1995-96 ders yılından itibaren programıma Türk rekabet hukukunu da ekledim.

Derslerimin yanında rekabet hukuku konusunda konferanslar vermeye, seminerlere katılmaya başlamıştım. 1995 başında Sabancı Holding beni davet ederek rekabet hukuku konusunda bir sunum yapmamı istedi. Sabancı grubu ile ilk tanışmam böyle oldu.

VII. Emekliliğim ve Rekabet Hukuku Avukatlığına Başlama (1997-Bugün)

1997 Ağustos ayında emekliliğimi istedim. 59 yaşında idim ve daha 7 yıl göreve devam edebilirdim. Erken emekliliğim başlı başına başka bir yazı konusu oluşturacak nedenlerle oldu.

Ticaret Bakanlığı Tüketicinin ve Rekabeti Korunması Genel Müdürü Mehmet Akif Ersin, Rekabet Kurumu'na üst düzey yönetici olarak atandı. Genel müdürlükten, şimdi sayısını hatırlamadığım ama on kişiden az memur da Kuruma Rekabet Uzmanı sıfatı ile atandılar. O tarihlerde Kurumun başkan Yardımcısı olan ve yakın dostum İsmail Hakkı Karakelle ile tanıştım.

Önce Bakanlıktan gelen uzmanlara, sonra da Rekabet Kurulu üyelerine rekabet hukuku dersleri verdim.

Kuruma yeni atanan uzman yardımcıları Kurum içinde altı aylık bir eğitimden geçiyorlardı. Mehmet Akif Ersin ve ben bu eğitimin programının hazırlanmasına katkıda bulduk. Sonra ise ben birkaç dönem uzman yardımcılarında rekabet hukuku dersi verdim. Daha sonraları, rekabet hukuku avukatlığına başladığım için bir çıkar çatışması tehlikesinden dolayı dersleri kestim.

1998 yılında, önce Sabancı grubunun bir şirketinin rekabet danışmanlığı görevini üstlendim. Daha sonra da Sabancı Holding A.Ş.'nin genel rekabet danışmanı oldum. Holding ile birlikteliğim on yıl kadar sürdü. Holding'de önce amirim, sonra çok yakın dostum, en sonunda da ortağım olan Dr. Mehmet Piker ile tanıştım. Hatta kendisi ile ortak iki de kitap yayınladık¹.

Rekabet Derneği'nin kurucularından biriyim. Derneğimizin internet dergisinde çok sayıda makale yazdım. Sonra bu makaleleri bir kitapta toplayarak yayınladım².

Tüm bunların yanında, 1998'den sonra zamanın büyük bir bölümünü rekabet hukuku avukatlığı yaparak geçirdim. Şirketlere danışmanlık yaptım. Hakkında rekabet soruşturması açılan çok sayıda şirketin ise savunmanlığını üstlendim.

2010 yılından itibaren ilerleyen yaşım nedeni ile işlerimi oldukça azalttım. Tâbir yerinde ise frene bastım. Ama çok sevdiğim hocalığı emekliliğimden sonra dahi hiç bırakmadım. Halen Ankara Hukuk Fakültesinde lisansüstü ve doktora düzeyinde rekabet hukuku dersi vermekteyim.

---

¹ Şirketler İçin Rekabet Kurallarına Uyum El Kitabı, Doç. Dr. Nurkut İnan, Dr. Mehmet Piker, Av. Turgan Gürmen, Mine Kasman Sönmez, Ankara 2003, Rekabet Hukuku El Kitabı, Doç.Dr. Nurkut İnan, Dr. Mehmet Piker. Ankara 2007.

² Rekabet Yazıları, Doç. Dr. Nurkut İnan, Ankara 2014.

REKABET HUKUKU VE REKABET DERNEĞİ İLE YOLLARIMIZ NASIL KESİŞTİ?

Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven (siringuven1975@gmail.com)

Rekabet Forumu'nun 100. Sayısı'nın, Rekabet Derneği'nin kurucuları, üyeleri ve tüm rekabet dostları adına çok anlamlı bir kilometre taşı olduğunu düşünüyorum. Bu Derneğin faaliyetleri sırasında bir araya geldiğim her insan çok değerli ve her birinden ayrı ayrı, faydalı pek çok şey öğrendim. Bununla birlikte, bu yazımda benim kariyer hayatımda çok önemli bir yeri olan ki, muhtemelen kendisi de bu gerçeği yazımı okuduktan sonra öğrenmiş olacak, çok değerli bir insana, Hocama, bu vesileyle hem teşekkür etmek hem de rekabet hukuku sayesinde kendisiyle ve Rekabet Derneği ile kesişen yolumun bazı önemli aşamalarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi üçüncü sınıf öğrencisiydim. Üçüncü sınıf, kimileri için Fakülte'nin en zor sınıflarındandır, çünkü ders sayısı daha fazladır ve tabii ki, derslerin kapsamı da! Dersleri tümüyle takip eden öğrencilerden değildim. Ticaret hukukuna ilgi duyuyordum ve o gün de ders dinlemek üzere amfide yerimi almıştım. Derken içeriye Hocamız girdi. İlk dikkatimi çeken şey, saçları olmuştu, sıktı ve griydi. İçimden "inşallah benim de saçlarım böyle ağarır" diye geçirdiğimi hatırlıyorum. Sade ama hoş giyimliydi. İkinci olarak dikkatimi çeken şey, tebessümü olmuştu. Babacan bir hali vardı. Derken, kürsünün etrafında, elleri cebinde dersini anlatmaya başladı. O günkü başlık, "Haksız Rekabet" idi. Hoca, sürekli hareket ediyordu ve sanki yüksek sesle düşünüyormuş gibi, sorular sorarak, merak uyandırarak ve bizlerle göz teması kurarak konuşuyordu. Tebessüm ediyordu.

Hukuk Fakülteleri kalabalık olur, o yıllarda 500 normal, 300 ekstern olmak üzere, 800 öğrenci alıyordu Ankara Hukuk Fakültesi. Ucu bucağı yokmuş gibi görünen amfilerde ders yapılıyordu. Hocalar, genellikle amfinin arkasına geçip öğrencilere hitap ederlerdi. Bu durumun bende yarattığı izlenim, ders veren hoca ile dersi dinleyen öğrencilerin amfide belli bir alana sahip oldukları ve kimsenin kendi alanı dışına çıkamayacağı idi. Kürsü, Hoca ile aramızdaki mesafenin, hiyerarşinin simgesiydi, tabiri caiz ise! Fakat o gün, dersi veren Hocamız, bu mesafeyi ortadan kaldırmıştı. Karşımızda kendini bizimle aynı seviyede, sanki meslektaş gibi gören ve hitap eden, bizi hem düşünmeye hem de düşüncelerimizi ifade etmeye iten ve kendimize güvenimizi uyandıran bir insan vardı. O kimse, Nurkut Hoca'ydı!

Dersi heyecanla dinledim. Haksız rekabet konusunu öyle bir anlatmıştı ki Nurkut Hoca, kendi kendime bu konuyla ilgili bir ödev hazırlamaya ve sonra da Hoca'ya göstermeye karar verdim. Daha önce başka hiçbir derste böyle bir şeye cesaret

etmemiştim. Hoca'ya durumu ilettim, fakat o kadar çok öğrencisi vardı ki, bana maalesef yardımcı olamayacağını kibar bir şekilde söyledi. Lâkin içimde öyle bir araştırma ve öğrenme isteği uyandırmıştı ki, sanki bu cevabı hiç almamışım gibi kendimi önce Hukuk Fakültesi, daha sonra da Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Kütüphanesi'ne atıverdim. Haksız rekabet ile ilgili ne kadar kaynak bulabildiysem hepsini fotokopi yapıp eve döndüm, günlerce okudum ve sonra babamın eski daktilosunda bu bilgileri özet halinde bir araya getiren bir metin hazırladım. O zamanlar, bu konunun ileride doktora tez konum olacağından haberim yoktu tabi ki!

Nurkut Hoca'nın derslerini aksatmadan takip ettim. Ticarî İşletme Hukuku dersini o yıl ondan aldık. Bundan yıllar sonra, Hoca'nın o yılın sonunda Fakülte'den emekli olduğunu öğrenecektim. Kılıpayı, Nurkut Hoca'nın öğrencisi olmuşum ve bu tanışmanın ilk meyvesi, kendi başıma hazırladığım haksız rekabetle ilgili o taslak çalışma olmuştu. Nurkut Hoca kendine has ders anlatımıyla dikkatimi haksız rekabet hukukuna çekivermişti. Derslerinden birisinde Gamze Hoca'yı bize son asistanım diye takdim ettiğini hatırlıyorum. Gamze Hoca'nın yüzündeki o gururlu ve mutlu ifadeyi de! Ne kadar özel bir andı! Sonradan Hoca'nın, Fakülte'de kalbini kıran, onu sarsan olaylar yaşadığını ve artık mesleğini farklı şekilde icra etmek istediğini öğrenecektim.

Sonunda, Fakülteyi bitirdim ve o sıralarda revaçta olan ve İngilizce seviyemle üstesinden geleceğimi düşündüğüm "Avrupa Birliği Hukuku" yüksek lisans programına başvurduğum ve sınavı kazandım. Nurkut Hoca, bu program kapsamında "Rekabet Hukuku" dersi verecekti. Nurkut Hoca'nın kafamda oluşturduğu o "Örnek Hoca" modelinin etkisiyle, bir kez daha ondan ders alabilecek olmanın heyecanı ile yola koyuldum. Bahsettiğim yıllar, tabiri caiz ise, Rekabet Kanunu'nun ve Rekabet Kurumu'nun emeklediği yıllardı ve haksız rekabet ile rekabet hukuku arasındaki farkı ve ilişkiyi bilen ve bunu öğretebilecek donanıma sahip akademisyen ve uygulamacı sayısı, bir elin parmaklarını aşmıyordu. Nurkut Hoca ile yüksek lisans aşamamda rekabet hukukunu öğrenmeye başladım, bu, altın fırsattı. Derslere, hep önceden hazırlanarak, bir hevesle gidiyordum. Nurkut Hoca, bizlere emsal kararlardan oluşan geniş bir ders materyali hazırlamıştı ve derste onları hep birlikte tartışarak öğreniyorduk. Sonrasında bizler de birer karar seçip derste sunum yaptık, Hoca'nın ve arkadaşlarımızın sorularına cevap vermeye çalıştık. Hoca, her zamanki gibi, verilen emeği takdir ediyor ve kendimize olan güvenimizi perçinliyordu. Bu karşılıklı beslenme ortamının bir benzeri maalesef bir daha karşıma çıkmayacaktı.

Lisans ve yüksek lisans yıllarımda haksız rekabet ve rekabet hukuku alanlarında edindiğim birikim ve bu alanlara artan ilgim sonucunda, yüksek lisans tezim için rekabet hukukundan bir konu seçtim. Tüm bu gayretlerin tek bir hedefi vardı, artık kararımı vermiştim, akademisyen olmak istiyordum. Bu istekle, Çankaya Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin Ticaret Hukuku Ana Bilim Dalı

Araştırma Görevliliği sınavına başvurduğum ve kazandım. İçimde burada rekabet hukuku dersini verebileceğime dair umutlar yeşertmiştim ancak bu muradına eremeyecektim. Fakültede hâlihazırda rekabet hukuku alanında çalışmalar yapmış birisi yardımcı doçent, diğeri araştırma görevlisi iki hoca vardı ve mülakat sınavını kazandığım açıklandıktan sonra bana başka bir alana yönelmem gerektiği uyarısı yapıldı. Maalesef bu hayal, başka bir bahara kalmıştı.

Yüksek lisans tezimi başarılı bir şekilde tamamlayıp doktora başladım. Çalıştığım yer, doktora ticaret hukuku alanında devam etmem gerektiğini söylemişti. Ben de Avrupa Birliği Hukuku alanından uzaklaşarak Ticaret Hukuku (Özel Hukuk) Doktora Programı'nda çalışmalarına başladım. Nurkut Hoca'yı ve rekabet hukukunu bırakmaya hiç niyetim yoktu. Şansım bu konuda o kadar yaver gidiyordu ki! Hocamla, bir kez daha, üstelik doktora çalışma fırsatı yakalamıştım. Bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirmekten başka bir isteğim yoktu. Programda, Nurkut Hoca'nın "Rekabet Hukuku" dersi yanı sıra, Sabih Hoca'nın "Haksız Rekabet Hukuku" dersi de vardı. Hiç düşünmeden onu da seçtim, nitekim hızlı hareket etmemin ne kadar hayatî olduğunu, sonraki derste Sabih Hoca'nın kontenjan koyduğunu ve bu kontenjanın dolduğunu öğrenince anladım.

Rekabet Hukuku dersini Nurkut Hoca'nın bürosunda yapıyorduk. Masasının etrafına yerleşip, adeta sohbet ederek, hem öğreniyor hem keyif alıyorduk. Bu öğrenme, kesinlikle, sadece temel bilgileri edinmek değildi, derste bir davaya ilişkin verilerin nasıl toplandığı, bunların nasıl ele alındığı, değerlendirildiği, sorunun nasıl tespit edildiği ve yorumlandığı ve farklı olarak nasıl yorumlanabileceğine dair beceriler de kazanıyorduk ve bu, spontane bir şekilde oluyordu. Artık rekabet hukukunun derin sularında ilerliyorduk ve o süreçte akademik hayatımın odağı, bir kez daha rekabet hukuku olmuştu.

Nurkut Hoca'dan aldığım dersler hakkında genel bir fikir ortaya koymam gerekirse o da şudur: Nurkut Hoca'nın derslerinde hiçbir zaman not kaygım olmamıştır. Bunun anlamı, Hocanın bol kepeçten not dağıtması değildir. Dersten aldığım zevk ve öğrendiklerimin seviyesi, her zaman beni öylesine motive etmiştir ki, hiçbir zaman isteksiz ya da idare eder mantığıyla Hocanın dersi için ödev hazırlamamışımdır. Bu, kendiliğinden olmuş bir şeydir. Eminim bu konuda Nurkut Hoca'dan ders almış herkes bana katılacaktır.

Sabih Hoca'nın verdiği "Haksız Rekabet Hukuku" dersi de çok ilgimi çekmişti. Sabih Hoca, bu alanda üzerinde çalışılabilecek tez konuları belirlemişti ve bunları derste bizlerle paylaşmıştı. Bu dönemde, artık rekabet hukuku ile ilgili yayınların sayısı oldukça fazlaydı ve pek çok fakültede de ders olarak okutuluyordu. Bununla birlikte, haksız rekabet hukukunun alanını ayrıntılı bir şekilde ve rekabet hukuku ile karşılaştırarak ele alan bir eser henüz yayınlanmamıştı. Bu boşluğu ve çalıştığım yerdeki durumu da göz önüne alarak

haksız rekabet hukukuna kaymamın daha doğru olacağına, kendime bu alanda fırsatlar yaratabileceğime karar verdim. Akademik anlamda ilk unvanımı alacağım doktora tezimin konusunu "Haksız Rekabet Hukukunun Amacı ve Koruduğu Menfaatler" olarak belirledim ve içerisinde ayrı bir bölüm olarak "Haksız Rekabet Hukuku ile Rekabet Hukuku Arasındaki İlişki"yi de inceledim. Kalbimde iki sevgiliye yer açmıştım; biri rekabet hukuku, diğeri de haksız rekabet hukuku. Tezimi bastırıp hemen bir örneğini Nurkut Hoca'ya takdim ettim. Görüşü benim için çok önemliydi. Nurkut Hoca, tezimi alır almaz birkaç saat içinde okuduğunu ve çok beğendiğini söyledi. Çok mutlu olmuştum. Amacıma ulaşmıştım.

Yardımcı doçentliğe atandıktan bir süre sonra, Ankara Hukuk Fakültesi'ndeki bir toplantı sırasında, Nurkut Hoca, bana "Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü'nün Rekabet Hukuku Sertifika Programı için "Rekabet Hukuku ve Haksız Rekabet" diye bir ders açılmasını ve bu dersi benim vermeme önerdiğini ve bu vesileyle Sertifika Programı'nın görüşüleceği toplantıya çağrılacağımı" söyledi. Kulaklarıma inanmadım! Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü gibi son derece önemli bir kurumda, ki ben de bu Kurum'un düzenlediği bazı sertifika programlarına katılmıştım, bana ait bir dersim olacaktı ve bu derste en sevdiğim iki hukuk dalı hakkında konuşacaktım! Üstelik beni bu göreve Nurkut Hoca layık görmüştü! Belki başka vesilelerle böyle bir fırsat yakalayabilirdim, ama olmamıştı, ta ki, Nurkut Hoca bunu düşünene kadar!

Rekabet Derneği ile tanışmam ise, doktora çalışmamın son zamanlarına rastladı. Gül Hocamın davetiyle katıldığım ilk toplantının ardından fırsat bulduğum her zaman Dernek faaliyetlerini takip etmeye çalıştım. Bu faaliyetlerin özellikle çok yönlü olması hoşuma gitmişti, örneğin sadece konferans, panel vb. bilimsel toplantılar değil, aynı zamanda daha az resmî ama en az diğerleri kadar üretken ve faydalı sohbetler, tartışmalar düzenlenmekte ve elektronik bir forumda da isteyenler katkı sunabilmekteydiler. Dernek, istekli olan ve rekabet hukuku, iktisadı ve politikası alanlarında çalışması olan herkese açıktı. Toplantılar sırasında herkes düşüncelerini özgürce ifade edebiliyor, eleştiride bulunabiliyordu. Şahsen bu toplantılar ve diğer faaliyetler sırasında, sadece rekabet hukuku ve iktisadı konularında değil, Dernek yönetimi, Rekabet Forumu Editörlüğü hakkında da pek çok kıymetli bilgi ve tecrübe edindim. Bu vesileyle, Erdal Hocam'a özel bir teşekkürü borç bilirim.

İşte, Nurkut Hocam'dan etkilenererek başladığım haksız rekabet ve rekabet hukuku maceram neredeyse 20. yılına ulaştı. Rekabet hukukuna duyduğum ilgi, akademisyen olmaya karar vermemde belirleyici etken oldu. Şimdi de, Rekabet Derneği çatısı altında, kendimi bu alanda daha da geliştirmeye, mütevazı da olsa Dernek çalışmalarına katkıda bulunmaya çalışıyorum. Bu keyifli yolculuğa çıkmama vesile olan Nurkut Hocam'a teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunuyorum. Umarım bu keyifli yolculuk Rekabet Derneği'nde de uzun yıllar devam eder!

2015 YILINDA REKABET HUKUKUNDA DÜNYADA NELER YAŞANDI?

Av. Şahin Ardiyok (sardiyok@baseak.com)*

Öncelikle bu etkinliği düzenleyen Rekabet Derneği'ne ve tüm katılımcılara teşekkür etmek istiyorum. Önümüzdeki iki saat içinde önce Dünya genelinde, ardından da Türkiye'de rekabet hukukunda 2015 yılında yaşanan gelişmeleri hızlıca değerlendireceğiz. Ben sizlere dünyadaki gelişmeler hakkında bilgi vereceğim. Burada tabii ki 2015 yılında yaşanan tüm gelişmelere değinmek mümkün değil. Ancak, en dikkat çekici ve ülkemiz açısından da önemli olan gelişmelerden bahsedeceğim. Yol gösterici olmaları dolayısıyla özellikle AB ve ABD'deki gelişmeleri ele almayı uygun gördüm. Ancak bunlar dışında dünyanın diğer bölgelerinden de ilgi çekici bazı örnekler yer vereceğim. Diğer ülkelerdeki önemli kararlar ve mevzuat değişikliklerinin yanı sıra, günümüzde rekabet hukuku kurallarının global anlamda harmonizasyonu bakımından ciddi rol oynayan uluslararası kuruluşların çalışmalarına da kısaca değineceğim.

Konuşmama öncelikle Türkiye'nin rekabet dünyasındaki yeri ile başlamak istiyorum. Şekli açıdan incelediğimizde, AB'ye tamamen uyum sağladığını görüyoruz. Ülkemizde, hem Kanun hem de ikincil mevzuat ve kılavuzlar bakımından AB ile paralel düzenlemeler bulunuyor.

Bunun yanı sıra, uygulama noktasında da Rekabet Kurumu'nun oldukça etkin çalıştığını söylemek mümkün. Kurum uzmanlarının bilgi seviyesi oldukça yüksek ve Kurum, uzmanların kapasitelerini artırabilmek için yurtdışı ve Türkiye'de önemli eğitim olanakları sunuyor.

Rekabet Kurulu kararlarına baktığımızda da, ilgili pazar rekabeti üzerinde önemli etki yaratmayan birleşme ve devralma kararları dışında, gerekçelerin genellikle oldukça doyurucu olduğunu ve özellikle AB ve üye ülke uygulamalarının yakından takip edildiğini anlıyoruz. Kurul, özellikle hâkim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin soruşturmalarda ve nihai incelemeye alınan birleşme ve devralma kararlarında iktisadi analize daha fazla önem vermeye başladı ki, bu da uygulama noktasında da gelişmiş ülkelere yaklaştığımızı işaret ediyor.

Ayrıca Rekabet Kurumu mevcut durumda bölgede de önemli bir otorite haline gelmiş durumda. Günümüzde özellikle Orta Doğu'da rekabet hukuku

---

* Balcıoğlu Selçuk Akman Keki Avukat Ortaklığı, Ortak Avukat; Bilkent Üniversitesi, Yarı Zamanlı Öğretim Görevlisi. Bu yazı, Rekabet Derneği'nin 14 Ocak 2016 tarihinde Bilkent Üniversitesi'nde düzenlediği "2015 Yılında Rekabet Hukukunda Dünyada ve Türkiye'de Neler Yaşandı?" isimli panelde yazarın yaptığı sunumun bir özeti niteliğinde oluşturulmuştur.

kurallarının yeni yeni yaygınlaşmaya başladığını görüyoruz. Özellikle Körfez ülkelerinde ticaret hacminin boyutunun da oldukça yüksek olduğu düşünüldüğünde, bu ülkelerde rekabet hukuku uygulamaları büyük önem kazanıyor. Şu an için Rekabet Kurumu, bu ülkelerdeki rekabet otoriteleri ile birebir ilişkiler kurarak bunlara destek veriyor ve bölgede oldukça etkin biçimde faaliyet gösteriyor.

Türkiye’de rekabet hukuku uygulamasının geldiği noktada şeffaf ve gelişmiş usul kurallarının varlığına çok şey borçluyuz. Zira Türkiye’de, ABD’deki Administrative Procedure Act benzeri tüm düzenleyici kurumlar bakımından geçerli usul kuralları olmaması esasen büyük bir eksiklik yaratıyor ve EPDK ve BTK gibi kurumların gelişmesini engelliyor. Ancak Rekabet Kanunu’nda bu alana özel ve oldukça gelişmiş usul kuralları olması, Rekabet Kurumu’nun da diğer düzenleyici kurumların bir adım önünde olmasını sağlıyor. Esasen bu durum uygulamanın gelişmesi için öncelikle sağlam bir kurumsal yapıya ihtiyaç olduğunu da tekrar ortaya koyuyor.

Bu noktada kısaca AB Komisyonu’nun 2015 Türkiye Raporu’na da değinmek istiyorum. Rapor’da rekabet hukukuna bir sayfa ayrılmış ve burada Türkiye’nin rekabet hukuku alanında AB’ye tam uyum sağladığı dile getiriliyor. Ancak devlet yardımları bakımında da yıllardır yapılan eleştiriler tekrarlanıyor ve Türkiye’nin devlet yardımları konusunda eksik olduğu ve AB mevzuatına aykırı yardımların halen devam ettiği belirtiliyor.

AB rekabet hukuku politikasına genel olarak baktığımızda, burada rekabet kurallarının teşebbüslere yönelik kurallar ve üye ülkelere yönelik kurallar olarak ikiye ayrıldığını görüyoruz. Teşebbüslere özgü kurallar bizde olduğu gibi rekabete aykırı anlaşmalar, birleşme-devralmalar ve hâkim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin kurallar olarak sıralanıyor. Teşebbüslere özgü kuralların yanında üye devletlere yönelik olarak devlet yardımlarına (*State aid*) ilişkin düzenlemeler de AB rekabet hukukunda önemli bir yer teşkil etmekte. Devlet yardımları ile alakalı, üye ülkeler tarafından herhangi bir biçimde verilen ve belirli teşebbüsleri veya belirli ürünlerin üretimini kayıarak rekabeti bozan veya bozma tehlikesi yaratan ve üye ülkeler arasındaki ticareti etkileyen yardımların AB’de yasaklandığı ifade edilmelidir. Yasak kapsamında olmayan devlet yardımlarının neler olduğu noktasında da detaylı düzenlemeler bulunmaktadır.

Teşebbüsleri etkileyen kurallara kısaca değineceğim. Bildiğimiz gibi AB’de rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalara ilişkin düzenleme Avrupa Birliği’nin İşleyişine Dair Anlaşma’nın (ABİDA) 101. maddesidir. ABİDA 102. madde ise, hâkim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin genel çerçeveyi çizmektedir. Bunun yanı sıra birleşme-devralmalara AB’de oldukça önem verilmektedir. Bu noktada mevcut kuralların etkinliği üzerine sürekli bir çalışma yürütülmektedir. Birleşme-devralma ile ilgili olarak kısaca eşige dayalı bir kontrol sisteminin bulunduğu ifade edilmelidir. AB’de etkin rekabeti önemli ölçüde etkileyen (*significantly*

impede effective competition) yoğunlaşmaların ortak pazarla uyumlu olmadığı belirtilmektedir. Yine AB’de başvuruda bulunan taraflara -bir ortak pazarın oluşturulması anlamında- *one-stop-shop* olarak da bilinen ve planlanan bir birleşme-devralma işlemi için her üye ülkenin rekabet otoritesinden ayrı izin almak yerine sadece AB Komisyonu’ndan izin alınması hakkı tanınmaktadır. Son olarak AB rekabet hukukunda özel ve detaylı usul kurallarının bulunduğu da ifade edilmelidir.

Şimdi geçtiğimiz yılda AB rekabet hukukunda yaşanan ve bizim önemli olduğunu düşündüğümüz gelişmelere kısaca bakalım. İlk olarak Komisyon’un Yerinde İncelemelere İlişkin Bilgi Notu’nu güncellemesinden bahsedeceğim. Bildiğimiz gibi yerinde incelemelerde özellikle elektronik delillerin toplanması bakımından son yıllarda birçok tartışma yaşanıyor. Gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elektronik delillerin ne şekilde elde edileceği konusunda birçok görüş var. 2009 yılında AB Komisyonu tarafından gerçekleştirilen bir incelemede yerinde incelemenin zorlaştırılması eylemi bu bilgi notunun yenilenmesine ön ayak oldu. Güncellenen bilgi notunda kısaca şu hususlara yer verilmiş. Bilgi Notu’nda öncelikle teşebbüslerin bilgi işlem ağları ile ilgili genel bilgi vermelerinin yeterli olmayacağı ifade ediliyor. Bunun yanında uzmanlarca talep edilmesi halinde aşağıdaki işlemleri gerçekleştirmek üzere bir personelin inceleme ekibine refakat edeceği belirtiliyor:

- şirket e-posta hesaplarının geçici olarak kullanımının bloke edilmesi,
- bilgisayarların ağ bağlantılarının kesilmesi,
- inceleme ekibindeki uzmanlara inceleme gerçekleştirilen yerdeki bilgisayarlarda yönetici düzeyinde erişim sağlanması.

Bilgi Notu’nda elektronik delillerle ilgili olarak da düzenlemeler bulunuyor. İleride oldukça tartışma yaratacağını düşündüğümüz inceleme ekibinin depolama cihazlarında kendi veri bulma programlarını kullanabilmesi şeklindeki düzenleme bunlardan bir tanesi. Diğer bir tartışmalı düzenleme ise inceleme ekibinin süresi içerisinde inceleyip analiz edemediği verilerin kopyalarını alabilmesine ilişkin. Kanaatimce, ileride elektronik verilerin toplanması ile alakalı daha detaylı düzenlemelere şahit olacağız. Özellikle kişisel verilerin korunması ve elektronik delillerin toplanması konularının birlikte ne şekilde değerlendirilmesi gerektiği rekabet hukukunda önemli bir yer teşkil edecektir.

AB ile alakalı diğer bir önemli gelişme ise birleşme-devralma işlemleri ile alakalı. AB Komisyonu geçtiğimiz yılın Haziran ayında, “Daha Etkili Bir AB Birleşme Kontrolüne Doğru” olarak adlandırdığı çalışmasını kamuoyu görüşüne sundu. Sunumun başında da ifade ettiğim gibi AB’de birleşme-devralma işlemleri ile alakalı düzenlemeler sürekli olarak mercek altında. Mevcut düzenlemelerin nasıl daha etkin hale getirileceğine ilişkin yoğun bir çalışma yürütülüyor. Bu çalışmanın da esas odak noktasını azınlık hisseleri ile alakalı işlemler

oluşturuyor. Çalışmaya bakıldığında, AB Komisyonu'nun mevcut birleşme ile ilgili düzenlemelerinin kapsamını kontrol gücü bulunmayan azınlık hisselerini de içerisine alacak şekilde genişletmeyi amaçladığı göze çarpıyor. Kamuoyu görüşlerini de içeren dökümanda söz konusu çalışmaya yönelik olumlu-olumsuz birçok farklı görüşün Komisyon'a iletildiği dikkati çekiyor. Görüş bildiren tarafların ortaya koyduğu en önemli hususlardan biri düzenlemenin yaratacağı fayda ve maliyetin çok titizlikle analiz edilmesine ilişkin. İş dünyasından gelen görüşlerin pek çoğu ise mevcut düzenlemenin yeterli olduğunu savunuyor. Yine böyle bir düzenlemenin yaratacağı iş yükünün tamamen bir soru işareti taşıdığı da belirtilmeli. Ayrıca düzenlemenin yatırımlar üzerinde ne şekilde etkiler doğuracağı da kestirilememekte. Komisyon bahse konu çalışmasında azınlık hisselerinin devrinin kontrol kavramı kapsamında değerlendirilebilmesine imkân tanıyacak üç temel sistemden bahsediyor: (i) teşebbüslerin değerlendirmesi-self-assessment, (ii) şeffaflık-transparency, (iii) bildirim-notification sistemleri. Çalışmada bu sistemlerin de kısa bir analizi yer alıyor ama ben burada süre dolayısıyla bu kısma giremeyeceğim. Sonuç olarak azınlık hisselerinin devri mevzusu birçok ülkede tartışılan bir konu. Kanımca AB'de bu konu hakkında alınacak aksiyon diğer ülkeler ve bizim için de yol gösterici olacaktır.

AB'de geçtiğimiz yıl yaşanan bir önemli gelişme de Komisyon'un e-sektöre ilişkin bir inceleme yapılacağını duyurmasıdır. Sunumun ilerleyen kısımlarında da değineceğimiz gibi e-sektör veya e-ticarete geçtiğimiz yıl AB'de epey bir mesai harcandı. Bu noktada birçok önemli soruşturma ve inceleme yapıldı. AB ülkeleri arasında ticaret önündeki her türlü engelin kaldırılması "Dijital Ortak Tek Pazar" (*Digital Single Market*) ile amaçlanıyor. Hepimizin bildiği gibi Komisyon çalışma ve kararlarında tek pazar konusuna sık sık atıf yapılmakta. Geçtiğimiz yıl AB Komisyonu, Dijital Ortak Tek Pazara ilişkin yeni stratejisini kamuoyu ile paylaştı. Söz konusu çalışmada e-sektör ve e-ticarete yönelik geniş çaplı bir incelemenin sektörün dinamiklerinin anlaşılması adına yürütüleceği belirtildi. Bu kapsamda çalışmada online platformların arama sistemleri, platformların ücretlendirmeleri ne şekilde belirledikleri, elde edilen verilerin ne şekilde kullanıldığı vb. hususlara ayrı bir önem verilecek. Bildiğimiz gibi geçtiğimiz yıllarda Google, Amazon ve otel platformlarına yönelik soruşturmalar epey ses getirdi. Kanımca bu kadar çok şikâyetin ve soruşturmanın ortaya çıkması Komisyon'u da bu alana yönelik bir inceleme yapmaya itti. Yine "geo-blocking" olarak isimlendirilen ve müşterilerin bir ürünü internet üzerinden sadece buldukları ülkedeki fiyat üzerinden alabilmesi olarak tanımlanacak uygulamaların sonlandırılması da Komisyon'un bu inceleme ile amaçladığı hedeflerden biri.

Diğer bir gelişme, AB'de "Rekabet İhlallerinden Doğan Tazminat Davaları Hakkında" bir direktif çıkarılması. Söz konusu Direktif 26 Kasım 2014'te imzalandı ve 5 Aralık 2014'te yayınlandı. Üye devletlerin bu düzenlemeyi iç hukuk sistemlerine aktarmaları için 27 Aralık 2016'ya kadar süre tanındı. Şimdi

kısaca yeni düzenlemenin neler getirdiğine bakalım. Burada yeni düzenlemelere detaylı olarak girmeyip sadece genel olarak ne gibi değişiklikler olduğunu belirtmekle yetineceğim. İlk olarak tabii ki yeni düzenleme rekabet ihlallerinden kaynaklı tazminat taleplerine ilişkin daha kolay bir başvuru imkânı tanıyor. Bu noktada yeni düzenlemede usule ilişkin kuralların daha açık bir şekilde ortaya konulduğu dikkat çekiyor. Yine delillere erişim noktasında da önemli düzenlemeler var. Burada özellikle tarafların birinde bulunmayan delillere diğer tarafın ihtiyaç duyması halinde o delile erişim anlamında özel düzenlemeler var. Bu kapsamda delillere erişim ile kişisel verilerin korunması konularında dengenin sağlanmaya çalışıldığı da göze çarpıyor. Son olarak karteller bakımından bir karine getirildiğini söyleyelim. Yeni Direktif kartellerin zarara yol açtığı şeklinde aksi ispatlanabilen bir karine getiriyor. Komisyon çalışmasında bu düzenlemenin istatistiki bir veriye dayandığı ve kartellerin %90'ından fazlasının fiyat artışına neden olması karşısında bu karinenin getirildiği ifade ediliyor.

Şimdi de geçtiğimiz yıllarda AB'de öne çıkan birkaç karardan bahsedelim. Komisyon, yüksek voltajlı kablo üreticisi 11 teşebbüsün 10 yıldır süren bir kartel oluşumu içerisinde olduğunu tespit etti ve teşebbüslere yaklaşık 302 milyon avro idari para cezası verdi. Kararda üreticilerin dünya çapında pazar ve müşteri paylaşımı niteliğinde davranışlarda buldukları belirtiliyor. Pişmanlık başvurusunda bulunan teşebbüs ABB ise cezadan tamamen muaf tutuluyor. AB'de pişmanlık uygulamaları son yıllarda oldukça fazla yaşanmaya başladı. Pişmanlık başvuruları neticesinde birçok kartel oluşumunun ortaya çıkarıldığı göze çarpıyor.

Yine bir kartel kararı da çip üreticileri ile ilgili. Komisyon akıllı kart çip üretici Infineon, Philips, Samsung ve Renesas'ın pazardaki davranışlarını koordineli bir biçimde yürüttüklerini tespit etti ve teşebbüslere toplam yaklaşık 139 milyon avro ceza verdi. Cezaya sebep olan davranış, bu dört teşebbüsün müşterilerinden gelen fiyat indirimi taleplerine aynı şekilde cevap vermeyi kararlaştırdıkları olarak belirtiliyor. Ayrıca kararda kartelin Eylül 2003-Eylül 2005 döneminde aktif olarak faaliyet gösterdiği ifade ediliyor. Yine burada da pişmanlık başvurusu var. İlk olarak pişmanlık başvurusunda bulunan Renesas cezadan tam muafiyet sağladı. Yine kartel mensubu teşebbüslerden Samsung, soruşturma aşamasında Komisyon'la işbirliği yaparak yardımcı olduğundan cezasında indirimle gidildi. Bu noktada Samsung'un cezasında %30'luk bir indirim öngörüldü. Diğer teşebbüslerin cezalarında ise herhangi bir değişiklik olmadı.

AB'de geçtiğimiz yıl Google hakkında birçok inceleme yapıldı. Bunlardan birisi de Google Shopping'e ilişkin. İncelemenin esas konusunu, Google'ın karşılaştırmalı alışveriş hizmeti sağlayan "Google Shopping" uygulaması ile internet arama alanındaki hâkim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığı oluşturuyor. Komisyon tarafından yayınlanan yazıda Google ile alakalı

incelemelere teşebbüsün pazar ve tüketiciler karşısındaki konumu nedeniyle ayrı bir önem verildiği belirtiliyor. Yine Google'ın internet arama pazarında %90'a yakın bir pazar payının olmasının da bu incelemeye yol açan diğer bir kriter olduğu söyleniyor. Google hakkındaki inceleme kapsamında ilk aşamada Google'ın, Google Shopping aracılığıyla sunduğu karşılaştırmalı alışveriş hizmeti bakımından Google'dan yapılan arama sonuçlarında herhangi bir önceliklendirme yapıp yapmadığı tespit edilmeye çalışılıyor. Bu konu ile alakalı olarak tüketiciler tarafından Google arama motoruna alışveriş ile alakalı bir sorgu yapıldığında, Google'ın karşılaştırmalı alışveriş imkânı sağlayan ürününün girilen sorgu ile en ilgili sonuç olduğundan bağımsız olarak ve sistematik bir biçimde arama sonuçlarının en başlarında görüldüğü iddia ediliyor. Komisyon tarafından yayımlanan yazıda ilk bulguların bir pazardaki hâkim durumun diğer bir pazarda avantaj sağlayacak biçimde kötüye kullanılmasına ilişkin olduğu belirtiliyor.

Biraz önce, Komisyon'un e-ticarete yoğun bir mesai harcadığını ifade etmiştik. İnternet üzerinden kitap satışı hizmetleri sunan Amazon'un kitap yayıncıları ile akdettiği sözleşmelerde yer alan bazı hükümler nedeniyle Komisyon bir soruşturma açtı. Sözleşmede rekabetçi kaygılar doğurduğu iddia edilen koşullar ise en çok kayırılan müşteri şartı (MFC) olarak adlandırılan hükümlere ilişkin. Bildiğimiz gibi Amazon e-kitap pazarındaki en büyük dağıtıcı konumunda. Amazon'un sözleşmelerindeki MFC şartı yoluyla yayıncılardan şunları talep edebildiği tespit edildi:

- Amazon'un rakiplerine daha iyi ticari koşullar teklif edilmesi halinde bilgilendirilmesi
- Amazon'un rakiplerine sunulan ticari koşulların kendisine de sunulmasını talep edebilmesi.

MFC şartı uygulamaları geçtiğimiz yıl birçok soruşturmanın konusunu oluşturan rekabet hukukunun güncel tartışmalarından bir tanesi. E-kitap dışında -ileride de değineceğim üzere- otel portalı gibi pek çok platformlara yönelik incelemeler MFC şartına dayandırıldı. Komisyon'un Amazon hakkında yürüttüğü bu soruşturmanın ne şekilde neticeleneceği ülkemizde yürütülen bazı soruşturmalar bakımından da yol gösterici olacaktır. Son olarak bu soruşturmanın e-kitap pazarına yönelik ilk soruşturma olmadığı ve bundan önce Apple hakkında da e-kitap pazarındaki faaliyetleri nedeniyle bir soruşturma açıldığını ifade edelim.

AB ile alakalı birkaç gelişmeden daha bahsedecek olursak, mobil haberleşme alanında yaşanan birleşme işlemleri ve taşımacılık sektöründeki bazı büyük çaplı işlemlerden söz edilebilir. Haberleşme ve taşımacılık sektörleri rekabet hukuku anlamında hareketli günler geçiriyor. Bu sektörlerdeki teşebbüslerin yatay olarak birleşme yolunu seçtikleri dikkati çekiyor. Yine bir gelişme olarak

uzun yıllardır rekabet hukuku dünyasını meşgul eden Gazprom soruşturmasını da hatırlamak gerekir. İlk olarak 2012 yılında AB Komisyonu Gazprom hakkında bir soruşturma başlatmıştı. Geçtiğimiz yıl Komisyon Gazprom'un Orta ve Doğu Avrupa doğal gaz piyasalarındaki hâkim durumunu kötüye kullandığı iddialarına yönelik bir soruşturma raporu hazırladı ve teşebbüse gönderdi. Son olarak bilgi değişimi ile alakalı birtakım önemli kararların alındığını da ifade edelim.

Şimdi üye ülkeler özelinde birtakım gelişmelere değineceğim. İlk olarak İngiltere ile başlayalım. İngiltere'de geçtiğimiz yıl yeni tüketici kanunu "Consumer Rights Act" (CRA) yürürlüğe girdi. Yeni kanun CRA ile birçok yeni düzenleme gelirken bunlardan bir kısmının rekabet hukuku ile alakalı olması dikkat çekiyor. Yeni kanun özellikle rekabet ihlallerinden kaynaklanan tazminat taleplerine ilişkin önemli değişiklikler içeriyor. Bu noktada İngiltere Rekabet Otoritesi'nin (CMA) kararlarının temyizi mercii olan yüksek mahkeme Competition Appeal Tribunal'ın (CAT) yetkileri de artırılmış. Yeni düzenleme ile direkt olarak mahkemeye gidilerek talep edilebilen ve stand-alone damages olarak adlandırılan talepler ile önce idari bir kararın alınmasını gerektiren follow-on damages arasındaki fark ortadan kaldırılıyor. Bu çerçevede mahkeme CAT her iki tazminat talebi bakımından da yetkili kınıyor. Yine CAT nezdindeki davalar açısından geçerli olan birtakım özel usul kuralları da yeni düzenlemede yer alan bir diğer önemli değişiklik. CRA ile birlikte topluluk davaları bakımından da kolaylık sağlanıyor. Bu bakımdan topluluk davası açılması noktasında yeni düzenleme ile birlikte ilgililerin vekâletinin alınmasına gerek olmayıp CAT nezdinde herkesi ilgilendireceği düşünülen konularda *opt-out* şeklinde dava açılabilmesinin yolu açılmıştır.

Diğer bir gelişme ise İtalya'dan. İtalya'da maç yayın hakları ile alakalı soruşturma açıldı. İtalya Rekabet Otoritesi AGCM, Serie A ligi maç yayın haklarının Sky ve Mediaset şirketlerine satışının rekabet hukuku bakımından ihlal teşkil edip etmediğinin tespiti amacıyla soruşturma başlattı. Soruşturma kapsamında Sky ve Mediaset'in 2015-2018 arası döneme ilişkin maç yayın haklarının ihale sürecindeki davranışları inceleme konusu yapılacak. Söz konusu ihalede maç yayın hakları Paket A-E olarak beş paket şeklinde satılmıştı. Bu kapsamda gerçekleştirilen ihale sonucunda Paket A ve B için Sky, Paket D için ise Mediaset'in en yüksek teklifi vermesine rağmen, tartışmalı bir şekilde Paket A hakları Sky'a, Paket B ise Mediaset'e verilmişti (Paket B haklarına ilişkin Mediaset'in teklifi Sky'ın verdiği tekliften 150 milyon euro daha azdı). Bunun yanında aynı ihalede Mediaset grubuna bağlı RTI Paket D haklarını almasına karşın, bir süre sonra bu haklarını Sky'a devretmişti. Kısacası Sky Paket B haklarını, Mediaset'e ait Paket D hakları ile değiştirmesi şeklinde bir tablo ortaya çıkmıştı. AGCM ise ihalede herhangi bir usulsüzlük olup-olmadığını tespit etmeye çalışacak.

Almanya'da ise otel portallarına ilişkin yürütülen soruşturmada Alman Rekabet Otoritesi'nin kararı onandı. Alman Rekabet Otoritesi, 2013 yılında HRS adlı otel

rezervasyon portalının otellerle yaptığı sözleşmelerde yer alan MFC şartı ile rekabete aykırı uygulamalarının bulunduğu kararını vermişti. Söz konusu kararda HRS'in otellerle akdettiği sözleşmelerde MFC şartının bulunduğu tespit edilmiş ve otellerin MFC şartına uygun davranmamaları halinde sözleşmenin feshedilmesi gibi birtakım yaptırımların uygulandığı belirtilmiştir. Kararda HRS'in MFC şartını çok geniş bir biçimde uyguladığı ve bu noktada söz konusu şartın fiyatın yanı sıra oda bulunurluğu gibi fiyat dışı unsurları da kapsadığı belirtilmiştir. Sonuç olarak bu kadar geniş bir şekilde uygulanan MFC şartının birçok rekabetçi kaygıyı beraberinde getirdiği ve bu noktada söz konusu sözleşmelerde yer alan MFC şartlarının sözleşmelerden kaldırılması gerektiği kararı verilmiştir. Alman Rekabet Otoritesi'nin bu kararını temyiz eden HRS'in temyiz başvurusu ise üst mahkeme tarafından reddedildi.

Yine otel platformlarına yönelik Fransa, İtalya ve İsveç'te yürütülen soruşturmaya da dikkat çekmek istiyorum. Az önce değindiğim HRS kararı ile bu kararın konusu aynı yani MFC şartına ilişkin. Fransa, İtalya ve İsveç Rekabet Otoriteleri otel rezervasyon platformu olan Booking.com hakkında soruşturma başlattı. Mevcut durumda söz konusu soruşturmalar devam ediyor. Soruşturma devam ederken Booking.com soruşturma heyetine bir pazar taahhüdünde bulunmuştur. Booking.com'un taahhüdü gereğince otellerin kendi satış fiyatlarının, Booking.com fiyatından düşük olmaması kuralı devam edecektir. Ancak, sözleşmenin tarafı olan oteller diğer online otel platformlarına daha düşük teklifte bulunabileceklerdir. Bu taahhüt üzerine, bir inceleme yapan rekabet otoriteleri rekabet hukuku bakımından herhangi bir ihlalin kalmadığını ifade ederek taahhüdü kabul ettiler. Dolayısıyla HRS kararından farklı olarak Booking.com kararında taahhüt kabul edilmiştir. Fransa, İtalya ve İsveç Rekabet Otoriteleri aynı konu hakkında Expedia hakkında da soruşturma başlattı. Soruşturma devam etmesine karşın Expedia, Booking.com kararından da etkilenerek otellerle aralarındaki sözleşmeleri gözden geçireceğini bildirdi.

Yine İngiltere'deki bir gelişmeye değinelim. İngiltere'de geçtiğimiz yıl kartel kurallarında önemli değişiklikler yaşandı. Bilindiği gibi 2014 yılında İngiltere'de uzun yıllardır beklenen rekabet reformu gerçekleşti. Söz konusu reformun getirdiği değişiklikler ise halen tartışılmaya devam ediyor. Bu tartışmalardan en önemlilerinden bir tanesi de kartel suçlamalarında aranan kötü niyetle hareket etme şartının artık aranmayacak olması. Bu değişikliği daha iyi anlamak için kısaca İngiltere kartel soruşturmalarında izlenen usulden bahsedelim. İngiltere'de kartel soruşturmaları idari para cezaları ile sonuçlanabilirken bireyler açısından da sivil ceza takibi söz konusu olabilmekte. Bu çerçevede bireyler bakımından kartel soruşturmalarında 5 yıla kadar hapis cezasına karar verilebiliyor. 2014 yılındaki değişiklikten önce bireyler bakımından yürütülen soruşturmalar bakımından kötü niyetle hareket etme şartı aranıyordu. Ancak yeni değişiklikle birlikte bireyler bakımından yürütülen soruşturmalarda kötü

niyetle hareket etme şartı artık aranmayacak. Dolayısıyla kötü niyetle hareket etmeyen bireylerin de hapis cezası ile karşılaşabilmesi söz konusu olabilecek.

Son olarak çimento sektöründe gerçekleşen büyük hacimli bir birleşme işleminden bahsedelim. Çimento sektöründe faaliyet gösteren İsviçre merkezli Holcim ile Fransız Lafarge'ın birleşmesine izin verildi. Söz konusu birleşme işlemi ilginç kılan detay bu iki teşebbüsün AB'deki en büyük iki çimento şirketi olması. Taraflarca yapılan açıklamaya göre yeni şirketin ismi LafargeHolcim olacak ve birleşme sonrası oluşan teşebbüs 90 ülkede aktif olacak. Yine yeni şirket Dünya'nın en büyük çimento üreticisi şirket konumuna gelecek. Böyle hacimli bir başvuru üzerine taraflar doğal olarak bazı taahhütler de verdiler. Bu taahhütler çerçevesinde Lafarge kararda belirtilen ülkelerdeki iş faaliyetlerine son verecek.

AB'de yaşanan gelişmelere ilişkin açıklamalarımı burada sonlandırıyorum. Şimdi ABD'deki gelişmeleri ele alacağım. AB'de olduğu gibi ABD'de de geçen yıl rekabet hukuku bakımından hareketli geçti. Bu gelişmelere geçmeden evvel kısaca ABD rekabet hukukundan bahsedelim. ABD rekabet hukukunda temelde üç müesseseden bahsetmek gerekir. Bunlar Federal Ticaret Komisyonu (FTC), Department of Justice (DoJ) ve mahkemeler olarak sıralanabilir. Rekabet hukukunun uygulanmasında bu üç kurumun da belirli görevleri bulunmaktadır. Bunlara sürenin kısıtlı olması nedeniyle bu kısımda değinmeyeceğim. Hızlıca ABD'de geçtiğimiz yıl yaşanan gelişmelere bakalım.

ABD ile ilgili ilk bahsedeceğim gelişme Apple Music ile alakalı. Geçtiğimiz yıl FTC, Apple'ın faaliyetlerinin internet üzerinden müzik yayını pazarındaki rekabeti olumsuz etkileyip etkilemediğine ilişkin bir inceleme başlattığını duyurdu. İncelemenin ana nedeni ise Apple'ın müzik yayın aboneliği ve oyun gibi kendi platformu üzerinden alınan dijital ürünler için aldığı paydan (%30) kaynaklanıyor. Bu payın yanı sıra geçtiğimiz yıl itibariyle Apple'ın Apple Music'i piyasaya sürmesi ve internet üzerinden müzik yayını pazarında faaliyet göstermesi incelemeyi daha da ilginç kılan bir detay. Mevcut durumda Apple Music'in rakibi konumunda olan Jango, Spotify ve Rhapsody gibi şirketlerin hepsi App Store platformunda yer alıyor. Apple Music'in de dâhil olduğu diğer şirketler internet üzerinden müzik yayını aboneliği için aylık 9.99 dolar abonelik ücreti alıyor. Ancak Apple'ın kendi platformu üzerinden alınan dijital ürünlerden aldığı payın, Apple Music'in rakiplerini App Store için diğer platformlardan daha yüksek fiyat belirlemeye veya bu platformda kâr marjlarını düşürmeye ittiği iddia ediliyor. Bu konu ile alakalı başlatılmış bir soruşturma olmadığını şu an için inceleme aşamasında olduğunu da tekrardan hatırlatalım.

ABD ile alakalı üzerinde duracağım bir diğer gelişme ise rekabet kurallarının uygulama alanına dair bir karara ilişkin. ABD'de *state board* olarak adlandırılan ve bu yönüyle bizdeki kamu teşebbüsü diyebileceğimiz kurumların rekabet hukuku kurallarının sujesi olmadıklarını biliyoruz. Ancak bu kurullar son

zamanlarda öyle kararlar almaya başladılar ki bunların da rekabet hukuku kurallarına tabi olup olmadıkları tartışılmaya başlandı. Benim burada bahsedeceğim karar yeni tarihli *North Carolina State of Dental Examiners v. FTC* kararı. Burada North Carolina'da faaliyet gösteren diş hekimleri için çeşitli düzenlemeler getiren Kurul'un rekabeti etkileyip etkilemediği incelenmiş ve sonuçta *state board* olarak faaliyet gösteren kurumların iki koşulun varlığı halinde rekabet hukuku kurallarına tabi olacağı kararlaştırılmış. Eğer bir *state board* pazardaki aktif oyuncuların oluşuyorsa ve devlet tarafından aktif bir biçimde denetlenmiyorsa bu düzenleyici kurul rekabet hukuku kurallarına tabi olacaktır. Kararda bu kurulların etkin denetiminin sağlanmasının Sherman Kanunu'nun uygulanması anlamında çok önemli olduğu ifade ediliyor.

E-kitap sektörü ile alakalı ABD'de de hareketli bir yıl yaşandı. Bildiğiniz gibi Apple hakkında da e-kitap pazarındaki faaliyetleri nedeniyle bir soruşturma açılmıştı. E-kitap sektöründe en büyük dağıtıcının Amazon olduğu belirtmiştik. Bu kararda Apple ile 5 adet yayıncı teşebbüsün anlaşarak e-kitap fiyatlarını sabitledikleri iddiası inceleniyor. 2011'de AB Komisyonu'nun, Hachette Libre, Harper Collins, Penguin, Macmillan ve Simon&Schuster yayınevlerinin Apple ile kartel oluşturduğuna ilişkin soruşturma başlatmasının ardından ABD'de de DoJ bir soruşturma başlatmıştı. Bu soruşturmayı ilginç kılan bazı teşebbüslerin uzlaşma prosedürünü seçmesi. Apple'ın Amazon ile etkin rekabet edebilme adına bu şekilde anlaşmalar yaptığı şeklindeki savunması ise kabul edilmedi ve Apple yüklü miktarda bir cezaya mahkûm edildi. Teşebbüsün temyiz başvurusu da reddedildi.

Şimdi yine ABD ile ilgili ilginç bir gelişmeden bahsedeceğim. Geçtiğimiz yıl ABD'de antitröst kurallarına dayalı ilk başarılı suçluların iadesi işlemi gerçekleşti. ABD'de yapılan soruşturmada Romano Piscioti'nin 1986-2007 yılları arasında sulama hortumları pazarında fiyat belirlediği ve pazarı paylaştığı tespit edilmişti. O tarihten sonra ise Piscioti ABD'de bulunamamıştı. Ancak Piscioti bir seyahati sırasında Almanya'da havaalanında geçtiğimiz 2013 yılında yakalandı ve suçluların iadesi kapsamında ABD'ye teslim edildi. Bu iade ABD tarihinde antitröst yasalarına dayalı olarak ilk başarılı bir şekilde suçluların iadesi olması bakımından ABD'de çok ses getirdi. Tabii suçluların iadesinin yapılabilmesi için söz konusu davranışın iade eden ülke ile iade alan ülkelerin hukuku bakımından hukuka aykırı olması gerektiğini de ifade edelim.

ABD ile ilgili bir kararda tek ekonomik bütünlüğün yorumlanması ile alakalı olarak karşımıza çıkıyor. ABD'de dört hastane, hastanelerinin işletimini ve yönetimini bir anlaşma ile bir danışmanlık şirketine veriyor. Bu anlaşma ile hastanelerin finansal ve operasyonel yetkileri devrediliyor. Bu hastaneler ile alakalı görülen bir incelemede ise mahkeme söz konusu hastanelerin ayrı birer teşebbüs olarak değerlendirilmesi gerektiği şeklindeki iddiayı kabul etmiyor. Mahkemeye göre sözleşmesel kontrol devrinin hastanelerin tek ekonomik

bütünlük olarak kabul edilmesi bakımından yeterli olduğu belirtiliyor. Buna göre finansal ve operasyonel yetkilerin bir anlaşma ile devredilmesi durumunda bu 4 hastane tek bir teşebbüs gibi sayılacaktır ve bu yönüyle söz konusu hastaneler Sherman Kanunu'nun 1. maddesi kapsamına girmeyecektir.

Son olarak AB ve ABD ile ilgili bir tartışmadan bahsedelim. Sunumun ilgili yerlerinde AB Komisyonu'nun ABD menşeli şirketlere sık sık inceleme ve soruşturma başlattığını belirtmiştik. Bu incelemelere örnek olarak Google, Apple vb. gösterilebilir. AB Komisyonu'nun bu şirketleri sık sık denetlemesi ve incelemeler başlatması ABD'de hiç hoş karşılanmıyor. Buna göre AB teknoloji dünyasının ABD ile yarışmadığı ve bu nedenle bu şirketler hakkında incelemeler başlattığı iddiaları basında sıkça yer alıyor. Bu tartışmaya Obama dahi katıldı. Bu çerçevede basında AB Komisyonu incelemelerinin rutin incelemeler boyutunu aşır kasıtlı olarak ABD'deki teknoloji sektörüne yönelik yapılmaya çalışılan bir darbe olduğu ifade ediliyor. Gelecekte bu tartışmanın daha da alevleneceğini söyleyebiliriz. Özellikle Apple ve Google hakkındaki incelemeler neticesinde astronomik cezaların verilmesi halinde bu konu daha da gündeme gelecek.

Şimdi de diğer dünya ülkelerinde yaşanan rekabet hukuku ile alakalı birtakım gelişmelerden bahsedeceğim.

İlk olarak Rusya ile başlayalım. Rusya'da rekabet hukukundan kaynaklı soruşturmalarda hem idari para cezasına hükmedilebilmekte hem de bireysel cezai yaptırımlar söz konusu olabilmekte. Eski düzenlemeye göre kartellere ve hâkim durumun kötüye kullanılması hallerinde bireysel cezai yaptırıma karar verilebilirken, geçen yıl getirilen yeni düzenleme ile bireysel cezai yaptırımların sadece karteller bakımından söz konusu olabileceği kararlaştırıldı. Rusya'daki bu değişikliğin bireysel cezayı kabul eden diğer dünya ülkeleri ile uyumlu olduğu söyleyebiliriz.

Şimdi Çin'de verilen bir karardan bahsedeceğim. Söz konusu karar Çin'in en büyük anlık mesaj hizmeti sağlayıcısı Tencent ile virüs programı sağlayıcısı Qihoo arasındaki uyuşmazlıktan kaynaklanıyor. Buna göre Qihoo, Tencent'in anlık mesaj hizmeti sağlama pazarındaki hâkim durumunu kötüye kullandığı ve kendisinin rakibi konumunda olan virüs programını kendi ürünü ile paket halinde sattığını iddia ediyor. Ayrıca iddialar kapsamında Tencent'in kullanıcılarına Qihoo ürününü kullanmaları halinde anlık mesaj hizmeti sağlamayacağını bildirdiği şeklinde bir iddia da bulunmakta. Bu iddialar kapsamında Qihoo, Tencent'in dışlayıcı kötüye kullanma şeklinde davranışlarda bulunduğunu ve kendisini virüs programı sağlama pazarında rekabet edemez hale getirdiğini iddia ediyor. Kararı ilginç kılan nokta Çin Rekabet Otoritesi'nin hâkim durumun kötüye kullanılması değerlendirmesinde etki bazlı yaklaşımı benimsemesinde yatıyor. Buna göre yapılan değerlendirmede iddiaların sahibi Qihoo'nun iddialarını gerekçelendiremediği ifade ediliyor. Tencent'in iş yerlerinde yapılan

incelemelerde ise şikâyetçi Qihoo'nun ürününün kullanılmasını engellemeyi amaçlayan sadece bir delil bulunduğu ifade ediliyor. Ardından rekabet otoritesi söz konusu delilin ilgili pazardaki etkisini dikkate alıyor ve bu delilin rekabeti önemli ölçüde etkilemediği ifade edilerek Qihoo'nun iddiaları reddediliyor. Söz konusu karar etki bazlı yaklaşımın Çin'de ne denli dikkate alındığını göstermesi bakımından önemli bir karar özelliği taşımakta.

Şimdi gelelim Suudi Arabistan'daki gelişmelere. Sunumun başında da ifade ettiğimiz gibi rekabet hukuku tüm dünya ülkelerinde hızlı bir gelişim göstermekte. Rekabet hukuku ile yeni yeni tanışan ve bu alanda içtihatlarını üretmeye başlayan ülkelerden birisi de Suudi Arabistan. Ülkede rekabet kanunu 2004 yılında yürürlüğe girdi. Ülke kanunu ve ilgili yönetmelik incelendiğinde AB rekabet hukukundan epey bir ilham alındığı göze çarpıyor. Son zamanlarda rekabet otoritesi CPC de soruşturma ve kararlarının sayısını arttırmaya başladı. Ancak CPC tarafından verilen kararlar incelendiğinde rekabet hukuku bilincinin tam manasıyla yerleşmediğini söylemek gerekir. Halen bazı temel rekabet hukuku nosyonlarının oluşmadığı dikkati çekiyor. Bu anlamda gelişmiş ülkelerdeki rekabet hukuku uygulamaları ile ciddi farklılıkların oluştuğunu ifade etmek gerekmektedir. Şöyle ki, birleşme-devralmalarda hâkim durum yaratmayan işlemlerin bildirilmemesi gerektiği gibi bir hüküm var ki oldukça riskli bir hüküm olduğu ifade edilebilir. Yine dikey anlaşmaların kanun kapsamında olduğuna dair açık bir düzenleme bulunmaması da Suudi rekabet hukuku için söylenebilecek bir diğer eksiklik. Rekabet hukukunun uygulanması noktasında başvurulacak usul kuralları için açık ve ihtiyaçları karşılayacak düzenlemelerin getirilmesi de şart. Suudi rekabet kuralları teşebbüsler bakımından da soru işaretleri barındırmakta. Zira kuralların nasıl yorumlanacağı teşebbüsler açısından belirsizlik yaratıyor. Bunun yanında hem rekabet otoritesi CCP'nin hem de mahkemelerin rekabet hukukunun uygulanması noktasında tecrübesiz olmaları da teşebbüslerin dile getirdiği bir diğer problem. Bu anlamda CCP ve mahkemelerin modern rekabet hukuku ile bağdaşmayacak birtakım riskli kararlarının bulunduğunu da ifade etmeliyim. Ancak Suudi rekabet hukuku için tamamen olumsuz konuşmak doğru olmaz. Rekabet hukukunun sıfırdan gelişmeye başladığını unutmamak gerekir. Yine ülkenin Türkiye ile rekabet hukukunun uygulanması anlamında yakın ilişkilere girmesi ve ICN üyeliği son derece olumlu adımlardır. Şimdi CCP'nin aldığı kararlardan birisine hızlıca değinerek diğer bölüme geçelim. CCP'nin Pepsi kararı pekçok açıdan modern rekabet uygulamaları ile uyumsuzluk göstermekte. İlk olarak pazar tanımlamasında çok ciddi sıkıntılar var. Buraya girmeyeceğim ancak AB ve bizde pazar tanımlamasında kullanılan enstrümanların Suudi hukukuna da alınması gerekiyor. Yine az önce dediğim gibi dikey anlaşmalara ilişkin belirsizlik sürüyor. Dikey anlaşmaların kanun kapsamında olduğuna dair açık bir hüküm halen bulunmamaktadır. Kararda CCP'nin vardığı sonuçlardan ikisine kısaca değinelim. Pepsi kararında tüm münhasır dağıtıcıların tekeli olduğu şeklinde garip bir sonuca varılmış. Bunun yanında sağlayıcı ve dağıtıcının

birbirlerinin rakibi olduğu şeklinde bir değerlendirme de yer alıyor. İşin kötü tarafı CCP'nin bu kararlarını düzeltecek, kontrol edecek yetkin bir mercii şu an için bulunmamakta.

Suudi Arabistan ile birlikte diğer ülkeler kısmını da tamamlamış olduk. Şimdi çok kısaca uluslararası kuruluşlardan kısaca bahsedip sunumu bitirmeyi düşünüyorum. Bildiğiniz gibi uluslararası kuruluşlar rekabet kurallarının yeknesak bir şekilde uygulanması, ülke uygulamalarının uyumlulaştırılması bakımından son derece önemli platformlardır. Bizim Rekabet Kurumu'nun sitesine girdiğiniz zaman orada da işbirliği içerisinde bulunan kuruluşlar şeklinde bir bölüm bulunmaktadır. Bu kuruluşlar rekabet hukukunun küreselleşmesine hizmet eden bir rol oynamaktadırlar. Ayrıca bu kuruluşların ülkemiz açısından bir önemi de AB üyelik sürecinde rekabet politikalarının uyumlaştırılmasına ilişkindir. Sunumun başında ifade ettiğim gibi rekabet hukuku anlamında diğer alanlara göre nispeten daha iyi durumdayız ve hiç şüphesiz bu sonucun oluşmasında aslan payı Rekabet Kurumu'nun uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü yakın işbirliğindedir.

Rekabet Kurumu söz konusu platformlardan OECD, UNCTAD, Uluslararası Rekabet Ağı (ICN) ve DTÖ gibi kuruluşlar tarafından gerçekleştirilen çalışmalarda aktif rol oynamakta ve görüş ve önerilerini sunmaktadır. Yine Rekabet Kurumu birçok ülke ile mutabakat zaptı imzalayarak işbirliği içerisine girmiştir. Söz konusu ülkeler, Kore, Romanya, Bulgaristan, Portekiz, Bosna-Hersek, Moğolistan, Rusya, Hırvatistan, Avusturya, KKTC, Mısır ve Kazakistan olarak sıralanmakta.

Şimdi çok kısa bu uluslararası kuruluşların faaliyetlerinden bahsederek sunumu bitireceğim. OECD, gelişmiş ülkelere dönüşen bir platform olarak iktisadi kalkınmayı hızlandırmak amacıyla devletlerarası ilişkilerin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Türkiye 1998 yılından beri OECD üyesi ülkeler arasındadır. OECD rekabet hukuku kurallarının uyumlulaştırılmasına da ayrı bir önem vermekte ve bu anlamda birçok çalışması bulunmaktadır. Yine bu platformun ülkelerdeki uygulamaları değerlendiren çalışmaları da mevcuttur.

UNCTAD da rekabet politikasına önem veren bir uluslararası örgüt olarak faaliyet göstermektedir. UNCTAD gelişmekte olan ülkelere ve geçiş ülkelerine rekabet kurallarını benimseme ve uygulama noktasında destek sağlamaktadır. Platform söz konusu ülkelere teknik destek de sunmaktadır. Bu anlamda UNCTAD'ın Rekabete İlişkin Model Kanun çalışması son derece faydalı bir çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır.

ICN veya Uluslararası Rekabet Ağı üye ülkelerin tecrübelerini paylaştığı, güncel gelişmelerin ele alındığı, ortak uygulama noktasında karar alınan kısaca rekabet kurallarının harmonizasyonunu sağlayan bir platformdur. Rekabet Kurumu da ICN'nin aktif üyelerinden birisi olarak platform tarafından düzenlenen toplantılara katılmaktadır. ICN bünyesinde rekabet hukukunun spesifik

konularında uzman alt çalışma grupları da bulunmaktadır. Bu çalışma grupları, rekabet savunuculuğu komitesi, kurum etkinliği, kartel, birleşme ve devralmalar, tek taraflı davranışlar olarak sayılabilir. ICN'in 2015 tek taraflı davranışlar grubu toplantısının Türkiye'de gerçekleştirildiğini de ifade edelim.

ICC iş dünyasının rekabet hukukuna bakışını ele alan ve elde ettiği çıkarımlar ile rekabet politikaları geliştiren önemli bir uluslararası örgüttür. ICC bünyesinde de birtakım çalışma grupları bulunmaktadır. Bu gruplar, rekabet uyum savunuculuğu, rekabet uyumunun geliştirilmesi, usul kuralları, kartel ve pişmanlık, birleşme ve devralma kontrol rejimleri, teknoloji transferi ve özel hukuk uygulamaları grupları olarak sıralanabilir. Kısaca ICC rekabet hukukunu iş dünyasının perspektifi ile değerlendirmeyi amaçlayan bir platformdur.

Son olarak IBA'dan bahsedelim. IBA avukatlar ve baro birliklerinin üye olduğu bir topluluktur. Söz konusu platformun dünya genelinde pekçok üyesi bulunmaktadır. Diğer platformlarda olduğu gibi IBA'nın da alt komiteleri bulunmaktadır. Rekabet hukukuna ilişkin komite de bu komitelerden en faal olanlarındandır. Bu komite, uzman hukukçulardan oluşmakta ve dünya genelinde rekabet hukukunda yaşanan gelişmeleri takip etmektedir.

Sonuç olarak, rekabet hukuku alanında dünya genelinde küreselleşme yolunda önemli adımların atıldığını ifade etmek gerekir. Ayrıca uluslararası ticaret ve küreselleşmenin yeknesak rekabet kurallarının geliştirilmesine zemin hazırladığını belirtmeliyiz. Rekabet hukukunun dünya genelinde yaygın bir biçimde uygulanmaya başladığını da vurgulamak gerekir. Özel olarak geçtiğimiz yıl e-ticaret sektörünün mercek altına alındığını görüyoruz. Bu alanlar bakımından önümüzdeki yıl da hareketli olacaktır. Yine karteller için konuşacak olursak pişmanlık uygulamalarında önemli bir artış olduğunu da vurgulamak gerekir. Pek çok kartel oluşumunun pişmanlık başvurusu ile açığa çıktığını görüyoruz.

Sunumumu burada sona erdiriyorum. Değerli zamanınızı ayırdığınız için teşekkür ederim.

DUYURU

REKABET FORUMU'NUN 100. SAYI RESEPSİYONU VE 100. SAYIYA KATKI

Temmuz 2004 tarihinde yayın hayatına “Rekabet Haber Bülteni” adı altında başlayan ve Kasım 2005 tarihinden itibaren “Rekabet Forumu” adı altında yayımlanan, Rekabet Derneği'nin aylık online dergisinin Şubat 2016 tarihinde 100. sayısını yayımlamanın gururu içerisindeyiz. Rekabet hukuku ve iktisadi alanında Türkiye'nin en uzun geçmişli süreli yayınlarından biri olan Rekabet Forumu'nun 100. sayısını kutlamak üzere **25 Şubat 2016** Perşembe günü **18:00 - 21:00** saatleri arasında Ankara'da **Midi Hotel**'de bir resepsiyon düzenlenecektir. Resepsiyonda Rekabet Derneği'nin geçmiş faaliyetleri değerlendirilecek, geleceğe dair projeleri tanıtılacak, aynı zamanda Derneğin Başkanı, İl. Başkanı, Yönetim Kurulu üyeleri, Editörü ve üyelerinin konuşmalarına yer verilecektir. Bu özel günümüzü sizlerle birlikte kutlamaktan memnun olacağız. Lütfen katılımınızı **22 Şubat 2016** Pazartesi gününe kadar rekabetgenel@gmail.com adresine bildiriniz.

Rekabet Forumu'nun 100. Sayısı, diğer sayılardan farklı olarak kitap halinde yayımlanacaktır. Editör gözetiminde yayımlanacak kitapta rekabet hukuku ve politikası, rekabet iktisadi, regülasyon, rekabet perspektifinden enerji hukuku ve telekomünikasyon hukuku alanlarıyla ilgili bölümlere yer verilecektir. Kitaba bölüm yazmak isteyen akademisyenler, uygulamacılar ve diğer tüm ilgililer **29 Nisan 2016** tarihine kadar hazırladıkları yazılarını rekabetgenel@gmail.com adresine gönderebilirler. Gönderilen yazılar **30 Haziran 2016** tarihine kadar incelenecek ve editör tarafından yayımlanması uygun görülen yazılara kitapta yer verilecektir. Kitabın 2016 yaz aylarında tamamlanıp, baskıya verilmesi planlanmaktadır.

REKABET FORUMU İÇİN Makale Çağrısı

Sayın Dernek Üyelerimiz ve Okurlarımız,

2004 yılından itibaren online olarak aylık yayımlanan Rekabet Forumu; rekabet hukuku, rekabet politikası, rekabet iktisadı ve regülasyon alanlarıyla işigal eden tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, özel sektör temsilcilerine, Barolara ve üniversitelere gönderilmektedir.

Değerli Dernek Üyelerimizden ve okurlarımızdan yaptıkları inceleme, araştırma, yorum ve değerlendirmeleri Rekabet Forumu'na makale formatında göndermelerini bekliyoruz. Katkılarınız yalnız Forum'u zenginleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda ilgili yazılardan yararlanan kitlenin de genişletilmesini sağlayacaktır.

Rekabet Forumu'nda yayımlanmasını istediğiniz yazılarınızı Editör Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven'e sguven@cankaya.edu.tr adresinden gönderebilirsiniz.